

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ЕКОЛОГІЇ ТА МЕДИЦИНИ»
Кафедра стоматології**

Затверджую
в.о.завідувача кафедри
 Олександр БІДА

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«Терапевтична стоматологія»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Другий (магістерський) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Магістр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 Охорона здоров'я
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 221 Стоматологія
КУРС 3-5

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри стоматології
Протокол № 1 від 31.08 2022 р

Київ 2022

Робоча програма з навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти з спеціальності 221 Стоматологія.

Розробники: д.м.н., професор Куц В.П., асистенти Шабранська В.В., Колосова К.Ю.

Схвалено Центральною методичною радою Академії
Протокол № 1 від 31.08 2022 р

Погоджено

Перший проректор

Олександра СОРОКА

ВСТУП

Робочу навчальну програму складено у відповідності з наступними нормативними документами:

Законом України "Про вищу освіту" від 1.07.2014 №1556-VII; наказом МОН України 24 червня 2019 року № 879 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 221 «Стоматологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти»; освітньо-професійною програмою (ОПП) підготовки фахівця спеціальності 221 "Стоматологія" для другого (магістерського) рівня вищої освіти; навчальною програмою навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія».

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Терапевтична стоматологія – дисципліна, методи якої спрямовані на збереження здоров'я зубів, органів і тканин порожнини рота, відновлення їх анатомічної форми та фізіологічної функції, запобігання стоматологічним хворобам терапевтичними методами. Відповідно до примірною навчального плану додипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 221 «Стоматологія», вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» здійснюється студентами на 3-му, 4-му та 5-му роках навчання в V-X семестрах.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є питання етіології, патогенезу, клінічних проявів захворювань зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота, методів їх лікування, а також загальнодержавних та індивідуальних профілактичних заходів щодо запобігання таким найпоширенішим захворюванням, як карієс та його ускладнення, захворювання пародонта.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення "Терапевтичної стоматології" ґрунтується на попередньо отриманих студентами знаннях з анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, патологічної анатомії, біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, клінічної фармакології, патоморфології, патофізіології, внутрішньої медицини, дерматології, венерології, соціальної медицини та пропедевтики терапевтичної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни "Терапевтична стоматологія" є підготовка лікаря-стоматолога, здатного діагностувати, профілакувати і лікувати захворювання зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни "Терапевтична стоматологія" є вміння проводити обстеження стоматологічного хворого, виявляти у нього провідні синдроми і симптоми, обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз; аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого та проводити диференціальну діагностику, формулювати остаточний діагноз основних захворювань, виявляти та ідентифікувати прояви соматичних, інфекційних захворювань в порожнині рота, визначати характер та принципи лікування пацієнтів в клініці терапевтичної стоматології, виявляти різні клінічні варіанти перебігу та ускладнення найбільш поширених стоматологічних захворювань, проводити їх первинну та вторинну профілактику.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами «Стандарту вищої освіти України» дисципліна «Терапевтична стоматологія» забезпечує набуття студентами нижче зазначених *компетентностей*.

Інтегральна: спроможність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у процесі навчання та майбутній професійній діяльності.

Загальні:

- 1) здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність бути сучасно навченим, постійно вчитися та поглиблювати свої знання на підставі досягнень сучасної медицини та, зокрема, стоматології;
- 2) знання та розуміння предметної області та розуміння професії;
- 3) здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях;
- 4) здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою;
- 5) навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- 6) здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- 7) здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно;
- 8) вміння виявляти та вирішувати проблеми;
- 9) здатність до вибору стратегії спілкування;
- 10) здатність працювати в команді;
- 11) навички міжособистісної взаємодії;
- 12) здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- 13) навички здійснення безпечної діяльності;
- 14) здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- 15) прагнення до збереження навколишнього середовища;
- 16) здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

Спеціальні:

- 1) збирання медичної інформації про стан пацієнта;
- 2) оцінювання результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень;
- 3) встановлення клінічного діагнозу стоматологічного захворювання;
- 4) діагностування невідкладних станів;
- 5) планування та проведення заходів із профілактики стоматологічних захворювань;
- 6) визначення характеру та принципів лікування стоматологічних захворювань;
- 7) визначення необхідного режиму праці та відпочинку, дієти при лікуванні стоматологічних захворювань;
- 8) визначення тактики ведення стоматологічного хворого при соматичній патології;
- 9) виконання медичних та стоматологічних маніпуляцій;
- 10) проведення лікування основних стоматологічних захворювань;
- 11) організація проведення лікувально-евакуаційних заходів;
- 12) визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги;
- 13) організація та проведення стоматологічної диспансеризації осіб, що підлягають диспансерному нагляду;
- 14) оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне);
- 15) ведення медичної документації;
- 16) опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№ з/п	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1	2	3	4	5	6
<p>Інтегральна компетентність: спроможність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у процесі навчання та професійній діяльності</p>					
<p>Спеціальні компетентності:</p>					
1.	Збирання медичної інформації про стан пацієнта	Принципи та послідовність обстеження стоматологічного пацієнта з одонтопатологією, захворюваннями пародонта, слизової оболонки порожнини рота.	Оцінювати загальний, психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки. Аналізувати необхідність призначення тих чи інших методів обстеження стоматологічного хворого, їх інформативність та значимість при діагностиці одонтопатології, хвороб пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Оцінювати стан зубів, пародонта, слизової оболонки порожнини рота та зміни в них. Трактувати результати основних клінічних та додаткових методів обстеження при різних одонтологічних захворюваннях, хворобах пародонта та слизової оболонки порожнини рота.	Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці терапевтичної стоматології при спілкуванні з пацієнтом, родичам пацієнта, колегами.	Нести відповідальність за дотримання принципів обстеження стоматологічного пацієнта
2.	Оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень (за	Біохімічний склад слини, ротової рідини, їх біофізичні властивості (рН, ремінералізуючий потенціал), структурно-функціональна кислотостійкість емалі. Показання до проведення та інтерпретація результатів	Оцінити та інтерпретувати результати біохімічних, біофізичних, мікробіологічних досліджень слини та ротової рідини. Проводити та оцінювати структурно-функціональну кислотостійкість емалі, електроодонтодіагностику, реопародонтографію, вакуумну пробу, апаратне визначення довжини кореневого каналу.	Вміти обґрунтовано пояснити зміни стану зубів, пародонта, та слизової оболонки порожнини рота, слини, ротової рідини, крові, сечі, загаль-	Нести відповідальність за правильність та точність оцінки лабораторних та інструментальних методів обстеження.

1	2	3	4	5	6
	<p>списком 5 Стандарту)</p>	<p>функціонального обстеження стоматологічного пацієнта із захворюваннями зубів, пародонта, слизової оболонки порожнини рота. Нормальні величини основних констант людини (клінічний, біохімічний аналіз крові, сечі тощо) та зміни в них при патологічних процесах у порожнині рота, соматичних та інфекційних хворобах. Цитологічне, мікробіологічне дослідження органів та тканин порожнини рота, ротової рідини.</p>	<p>Призначити по показанням та оцінити результат рентгендіагностики, функціонального обстеження, клінічних, імунологічних, біохімічних аналізів крові, сечі, цитологічних, гістологічних, мікробіологічних досліджень при різних патологічних станах зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота.</p>	<p>ного стану пацієнту, родичам пацієнта, при обговоренні з колегами.</p>	
3.	<p>Встановлення клінічного діагнозу стоматологічного захворювання (за списком 2.1 Стандарту)</p>	<p>Клінічні прояви (скарги, анамнез захворювання та життя, результати об'єктивного обстеження) різних форм основних одонтологічних захворювань, хвороб пародонта, слизової оболонки порожнини рота</p>	<p>Класифікувати каріозні та некаріозні ураження, захворювання ендодонта (пульпи та періодонта), хвороби пародонта, слизової оболонки порожнини рота. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1 Стандарту). За стандартними методиками, використовуючи логічний аналіз попередньо отриманих даних суб'єктивного та об'єктивного обстеження, додаткових методів, проведеної диференційної діагностики встановлювати клінічний діагноз стоматологічного захворювання.</p>	<p>Вміти обґрунтувати клінічний діагноз стоматологічного захворювання для пацієнта, при обговоренні з колегами.</p>	<p>Нести відповідальність за вірогідність та точність формулювання діагнозу</p>

1	2	3	4	5	6
4.	Діагностування невідкладних станів та визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги	Знати клінічні прояви невідкладних станів на стоматологічному терапевтичному прийомі та за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі); тактику, алгоритми надання екстреної медичної допомоги	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми невідкладних станів (за списком 4 Стандарту). Виконувати лікарські маніпуляції щодо надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми за будь-яких обставин в умовах обмеженого часу (за списком 6 Стандарту).	Аналізувати причини виникнення невідкладного стану пацієнта на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин	Нести відповідальність за своєчасне діагностування невідкладних станів та правильність надання екстреної медичної допомоги
5.	Планування та проведення заходів із профілактики стоматологічних захворювань	Схеми масової та індивідуальної профілактики одонтологічних захворювань, хвороб пародонта та слизової оболонки порожнини рота	Аналізувати епідеміологічний стан щодо стоматологічної захворюваності та проводити заходи соціальної, лікарської та індивідуальної, медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань	Вміння організувати заходи соціальної, лікарської та індивідуальної профілактики стоматологічних захворювань	Нести відповідальність за своєчасність та ефективність профілактичних заходів щодо стоматологічних хвороб
6.	Визначення характеру та принципів лікування основних стоматологічних хвороб (за списком 2.1 Стандарту)	Принципи лікування різних форм некаріозних уражень, карієсу та його ускладнень, хворих із патологічними змінами пародонта, слизової оболонки порожнини рота.	У відповідності до принципів лікування складати схеми курації пацієнтів із основними стоматологічними захворюваннями (карієс та некаріозні ураження зубів, пульпіт, періодонтит, хвороби пародонта та слизової оболонки порожнини рота) за існуючими алгоритмами та стандартами лікування відповідно до списку стоматологічних маніпуляцій (за списком 7 Стандарту).	Вміти обґрунтувати вибір схеми лікування основних стоматологічних захворювань для пацієнта та при обговоренні з колегами, родичами пацієнта.	Нести відповідальність за схеми лікування пацієнтів із основними стоматологічними хворобами

1	2	3	4	5	6
7.	Визначення необхідного режиму праці та відпочинку, дієти при лікуванні стоматологічних захворювань	Особливості режиму праці, відпочинку, дієти при лікуванні різних форм некаріозних уражень, карієсу та його ускладнень, хворих із патологічними змінами пародонта, слизової оболонки порожнини рота.	Надати рекомендації щодо організації режиму праці, відпочинку, дієти при лікуванні різних форм некаріозних уражень, карієсу та його ускладнень, хворих із патологічними змінами пародонта, слизової оболонки порожнини рота.	Комплексна взаємодія при необхідності із спеціалістами-інтерністами, родичами пацієнтів із некаріозними ураженнями, карієсом та його ускладненнями, патологічними змінами пародонта, слизової оболонки порожнини рота.	Нести відповідальність за обов'язковість інформування пацієнтів та їх близьких щодо організації режиму праці, відпочинку, дієти при лікуванні основних стоматологічних хвороб.
8.	Визначення тактики ведення стоматологічного хворого при соматичній патології	Особливості перебігу та лікування основних стоматологічних захворювань при фізіологічних станах та соматичних захворюваннях, що потребують особливої тактики ведення пацієнта. Особливості знеболення у пацієнтів з соматичною патологією.	Оцінити стан пацієнта при вагітності, хворобах крові та кровотворних органів, серцево-судинних захворюваннях, нервово-психічних порушеннях, хворобах дихальної, травної, ендокринної, скелетно-м'язової систем та сполучної тканини, інфекційних та паразитарних хворобах; алергічних та імунодефіцитних станах. Прийняти обґрунтоване рішення щодо тактики лікування та реалізувати його при курації пацієнтів із патологічними змінами стоматологічного статусу при вагітності, хворобах крові та кровотворних органів, серцево-судинних захворюваннях, психічних порушеннях, хворобах дихальної, ендокринної, скелетно-м'язової систем та сполучної тканини, інфекційних та паразитарних хворобах.	Вміти обґрунтувати вибір схеми стоматологічного лікування пацієнтів при особливих фізіологічних станах, соматичній та інфекційній патології при обговоренні з колегами, родичами пацієнта.	Нести відповідальність за безпечність проведених стоматологічних маніпуляцій при лікуванні пацієнтів в особливому фізіологічному стані та при соматичній, інфекційній патології

1	2	3	4	5	6
9.	Виконання медичних та стоматологічних маніпуляцій	Алгоритм виконання медичних та стоматологічних маніпуляцій за списками додатку 6 та 7 Стандарту.	Виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції за списками додатку 6 та 7 Стандарту.		Нести відповідальність за якість виконання медичних та стоматологічних маніпуляцій
10	Проведення лікування основних стоматологічних захворювань	<p>Схеми лікування різних форм некаріозних уражень, карієсу та його ускладнень, хворих із патологічними змінами пародонта, слизової оболонки порожнини рота.</p> <p>Склад, властивості, показання до використання пломбувальних матеріалів для постійних і тимчасових пломб, лікувальних прокладок, пломбування корневих каналів (силери та філери) та методики їх застосування.</p> <p>Фармакодинаміку та фармакокінетику, покази та протипокази до застосування медикаментозних, фізіотерапевтичних засобів, що застосовуються у клініці терапевтичної стоматології.</p>	Проводити лікування пацієнтів із різними формами некаріозних уражень, карієсу та його ускладнень, хворих із патологічними змінами пародонта, слизової оболонки порожнини рота.	Вміти обґрунтувати ефективність та якість проведеного лікування пацієнтів із основними стоматологічними захворюваннями.	Нести відповідальність за повноту та якість проведеного лікування пацієнтів із основними стоматологічними захворюваннями

1	2	3	4	5	6
11	Організація та проведення стоматологічної диспансеризації осіб, що підлягають диспансерному нагляду.	Основи диспансеризації (види, етапи, оцінки ефективності) осіб із стоматологічними захворюваннями у відповідності до протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «терапевтична стоматологія»	Виконувати диспансерну роботу у відповідності до основ диспансеризації осіб із основними стоматологічними захворюваннями у відповідності до протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «терапевтична стоматологія»	Організовувати диспансерну роботу у тісній взаємодії із пацієнтами, їх родичами.	Нести відповідальність за якісну організацію та реалізацію диспансеризації осіб із основними стоматологічними захворюваннями
12	Здатність оцінювати вплив чинників навколишнього середовища на стан зубо-щелепного апарата людини та здоров'я в цілому	Особливості клімато-географічної, соціальної, економічної характеристики регіону проживання стоматологічного пацієнта. Вплив екологічних, соціальних, професійних шкідливостей на стан зубо-щелепного апарату та організм людини загалом.	Оцінити вплив екзогенних чинників на стан здоров'я пацієнтів загалом та стан зубо-щелепного апарату, зокрема. Визначити характер хвороботворних факторів, патогенетичні ланки патологічних змін стоматологічного статусу в осіб, що зазнають впливу патогенних чинників навколишнього середовища.	Вміти пояснити пацієнту вплив екологічних, соціальних, професійних шкідливостей на стан зубо-щелепного апарату та організм людини загалом.	Нести відповідальність за відсутність знань та їх застосування щодо клімато-географічної, соціальної, економічної характеристики регіону проживання стоматологічного пацієнта
13	Ведення медичної документації	Перелік необхідної медичної документації стоматолога для заповнення на терапевтичному стоматологічному прийомі (згідно наказу МОЗ № 110 від 14.02.2012 р.)	Заповнювати необхідну медичну документацію при веденні терапевтичного прийому: форми № 043/о «Медична карта стоматологічного хворого»; № 037/о «Листок щоденного обліку роботи лікаря-стоматолога»; № 039-2/о «Щоденник обліку роботи лікаря-стоматолога. Вміти оформити направлення на консультації інших спеціалістів, рентгенівське, функціональне та лабораторне обстеження	Вміти співпрацювати, обмінюватися необхідною інформацією про стан пацієнта з профільними спеціалістами	Нести відповідальність за своєчасність, правильність оформлення медичної документації

Результати навчання.

Терапевтична стоматологія, як навчальна дисципліна, закладає фундамент для формування в подальшому інтегративних кінцевих програмних результатів навчання згідно з Стандартом вищої освіти України додипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня спеціальності «Стоматологія», що нижче зазначені.

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані скарг, анамнезу, огляду та оцінки локального статусу, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).
2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).
3. Призначати та аналізувати лабораторне, функціональне та/або інструментальне обстеження (за списком 5) хворого на стоматологічне захворювання для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
4. Формулювати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).
5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).
6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.
7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.
8. Визначати характер лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
9. Визначати характер, принципи режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
10. Визначати тактику ведення стоматологічного хворого при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).
12. Організувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.
13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги,

використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками

По завершенню вивчення дисципліни «Терапевтична стоматологія» студенти повинні **знати**:

- клінічні особливості анатомо-гістологічної будови зубів, пародонта, слизової оболонки та органів порожнини рота;
- класифікації хвороб зубів (карієсу та його ускладнень, некаріозних уражень твердих тканин зуба), пародонта, слизової оболонки порожнини рота;
- основні методи обстеження стоматологічних хворих;
- клінічні ознаки стоматологічних захворювань;
- основні клінічні та біохімічні показники норми біологічних рідин організму людини;
- принципи проведення диференційної діагностики стоматологічних захворювань;
- принципи та етапи лікування стоматологічних хворих;
- види, рівні та заходи профілактики хвороб зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота;
- основні ознаки невідкладних станів на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі);
- тактику, алгоритми надання екстреної медичної допомоги на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин в умовах обмеженого часу;

вміти:

- проводити обстеження стоматологічного хворого;
- аналізувати зміни в будові твердих тканин зуба, пульпи, періодонта, пародонта, слизової оболонки порожнини рота, що пов'язані з віком та патологічними станами;
- обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз;
- проводити диференціальну діагностику;
- аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого;
- визначати клінічний діагноз основних захворювань зубів, пародонта, слизової оболонки порожнини рота;
- виявити та ідентифікувати прояви соматичних, інфекційних захворювань в порожнині рота;
- визначити характер та принципи лікування пацієнтів у клініці терапевтичної стоматології;
- виявити різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених стоматологічних захворювань;
- проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань у клініці терапевтичної стоматології.
- визначити необхідний режим праці та дієти при лікуванні стоматологічних захворювань у клініці терапевтичної стоматології;

- визначити діагноз невідкладного стану;
- визначити тактику та надання екстреної медичної допомоги;
- організувати проведення лікувально-евакуаційних заходів.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 630 годин – 21 кредит ЄКТС.

Відповідно до примірного навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальністю 221 «Стоматологія» кваліфікації освітньої «Магістр стоматології», кваліфікації професійної «Лікар-стоматолог» (2016 р.) навчальні години розподілені наступним чином:

Назва дисципліни, рік навчання	Кредит ECTS	Кількість годин				
		Всього	Ауд	Лекції	Практичні	СРС
Терапевтична стоматологія						
3-й рік навчання	7	210	150	30	120	60
4-й рік навчання	4	120	100	10	90	20
5-й рік навчання	10	300	200	40	160	100
Разом	21	630	450	80	370	180

Програма навчальної дисципліни “Терапевтична стоматологія” структурована на 5 модулів, до складу яких входять блоки змістовних модулів:

Модуль 1. Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів.

Змістовний модуль 1. Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією.

Змістовний модуль 2. Карієс та некаріозні ураження зубів.

Модуль 2. Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

Змістовний модуль 3. Пульпіт.

Змістовний модуль 4. Періодонтит.

Модуль 3. Хвороби пародонта.

Змістовний модуль 5. Особливості обстеження хворих з патологією пародонта. Систематика хвороб пародонта.

Змістовний модуль 6. Клініка та діагностика хвороб пародонта.

Змістовний модуль 7. Лікування та профілактика хвороб пародонта.

Модуль 4. Хвороби слизової оболонки порожнини рота.

Змістовний модуль 8. Первинні (самостійні) ураження слизової оболонки порожнини рота.

Змістовний модуль 9. Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез проявів на слизовій оболонці порожнини рота, їх клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

Змістовний модуль 10. Зміни слизової оболонки порожнини рота при соматичних захворюваннях, алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях. Тактика лікаря-стоматолога.

Змістовний модуль 11. Хвороби язика та губ. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Стоматогенна хроніоінтоксикація.

Модуль 5. Поглиблення клінічного мислення студентів. Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань. Диспансеризація хворих у терапевта-стоматолога.

Змістовний модуль 12. Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих, диференціальна діагностика захворювань твердих тканин зубів та ендодонта. Сучасні методи лікування та профілактики.

Змістовний модуль 13. Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих, диференціальна діагностика захворювань пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи лікування та профілактики. Диспансеризація хворих у клініці терапевтичної стоматології.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин			
	Всього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5
Модуль 1. Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів – 3,2 кредити (90 год).				
Змістовний модуль № 1. Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією				
Тема 1. Організація стоматологічної допомоги в Україні. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установки та крісла. Техніка безпеки. Етика та деонтологія в стоматології	5		3	2
Тема 2. Ятрогенні захворювання. Лікарська допомога при невідкладних станах. Медична документація терапевтичного прийому: правила заповнення, виписки направлень тощо. Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий і юридичний документ.	5		3	2

<p>Тема 3. Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів. Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів). Обстеження місця захворювання (Locus morbi): огляд ураженого зуба, зондування, перкусія, пальпація.</p>	7	2	3	2
<p>Тема 4. Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, ЕОД, застосування детекторів карієсу: методика проведення, інтерпретація результатів. Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика. Показання, особливості проведення. Діагностичні тести: з анестезією та на препарування. Методика визначення тригерних зон та обстеження місць виходу периферичних гілок трійчастого нерва. Лабораторні методи обстеження. Інтерпретація результатів.</p>	5		3	2
<p>Тема 5. Гігієна порожнини рота, та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Визначення ГІ за Федоровим-Володкіною та Green-Vermillion (стандартна та спрощена методики), індексу ефективності гігієни порожнини рота. Зубний наліт та зубний камінь. Механізм утворення. Структура, фізичні властивості, хімічний склад, мікрофлора. Способи видалення. Проведення професійної гігієни порожнини рота. Оцінка ефективності видалення зубного нальоту і зубного каменю.</p>	3		3	

1	2	3	4	5
Змістовний модуль 2. Карієс та некаріозні ураження зубів				
Тема 6. Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу зуба. Класифікація карієсу. Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі (ТЕР-тест). Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу. Вклад вчених: Міллера, Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського, А.Е. Шарпенака, А.І. Рибаківа, Е.В. Боровського, П.А. Леуса, В.К. Леонтєва, В.Р. Окушко Е.В. Боровського та ін.).	7	2	3	2
Тема 7. Морфологічні зміни твердих тканин зубів на різних стадіях розвитку каріозного процесу за даними електронної, променевої та транслюмінаційної мікроскопії. Гострий і хронічний карієс в стадії плями. Патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Лікування гострого та хронічного початкового карієсу. Медикаментозні засоби та методики ремінералізуючої терапії: групи, властивості, особливості використання.	5		3	2
Тема 8. Гострий та хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	7	2	3	2
Тема 9. Гострий глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо- та позасиндромна диференціальна діагностика. Односеансний та двохсеансний методи лікування гострого глибокого карієсу. Лікувальні пасти: групи, властивості, методики використання.			3	2
Тема 10. Хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	5		3	2
Тема 11. Квітучий карієс: причини розвитку, патоморфологія, клініка, діагностика. Лікування множинного карієсу: загальне та місцеве. Лікувальні засоби: групи, дозування, способи використання. Вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів: причина, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Лікування, профілактика.	7	2	3	2
Тема 12. Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників окремих виробництв. Оцінка ефективності.	3		3	

1	2	3	4	5
Тема 13. Некаріозні ураження зубів. Класифікація Патрикеева. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпо-, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішним.	5	2	3	2
Тема 14. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів. Травматичні та хімічні ураження. Гіперестезія твердих тканин зубів. Усунення гіперестезії за допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методики використання. Патоморфологія, клініка, діагностика та лікування ерозії емалі, клиноподібного дефекта.	7		3	2
Тема 15. Помилки та ускладнення в діагностиці і лікуванні карієсу. Використання фізичних методів для лікування і профілактики карієсу та некаріозних уражень зубів.	5		3	2
Тема 16. Написання розширеної карти амбулаторного хворого на різні форми карієсу та некаріозних уражень.			3	
Тема 17. Диференційований залік	4		2	2
Усього годин за модулем 1.	90	10	50	30
Модуль 2. Захворювання ендодонта (пульпіт, періодонтит).				
Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика – 3,8 кредитів (120 год.)				
Змістовний модуль № 3.				
“Пульпіт”.				

1	2	3	4	5
Тема 1. Пульпіт. Етіологія, патогенез, класифікація (Є.М. Гофунг, КМІ (1964), МКХ-10), їх позитивні якості та недоліки.	4	2	3	1
Тема 2. Гострий травматичний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Гіперемія пульпи: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	4		3	1
Тема 3. Гострий частковий (обмежений) пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Гострий загальний (дифузний) пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	6		3	1
Тема 4. Гострий гнійний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	4		3	1
Тема 5. Хронічний простий (фіброзний) пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	4		3	1
Тема 6. Хронічний гіпертрофічний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	4		3	1
Тема 7. Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Некроз і атрофія пульпи.	4		3	1
Тема 8. Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Некроз і атрофія пульпи.	4		3	1
Тема 9. Методи і засоби знеболення при пульпіті. Лікарські засоби і способи їх застосування. Премедикація. Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту в залежності від форми, перебігу та загального стану організму.	4		3	1
Тема 10. Метод збереження пульпи (біологічний): показання до застосування. Методика лікування. Лікарські засоби, їх пропис. Ефективність і можливі ускладнення. Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу.	7	2	3	2
Тема 11. Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу, можливі ускладнення. Діатермокоагуляція. Показання, методика проведення, ускладнення.	5	2	3	1
Тема 12. Девіталізація пульпи: показання до використання, методика проведення, лікарські засоби. Девітальна екстирпація пульпи. Показання, етапи лікування, сучасні технології. Можливі ускладнення та їх усунення. Ефективність методу. Девітальний ампутаційний та комбінований методи лікування пульпіту. Показання до використання. Методика проведення: етапи, лікарські засоби. Недоліки та можливі ускладнення.	6		3	1
Тема 13. Силери для пломбування кореневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування, методика пломбування. Філери: види та властивості. Способи пломбування кореневих каналів при лікуванні пульпіту методом центрального штифта, вертикальної конденсації гутаперчі, холодної і теплої латеральної конденсації гутаперчі. Помилки та ускладнення.	5		3	2

Тема 14. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми пульпіту.	4		3	1
Змістовний модуль 4. Періодонтит				
Тема 15. Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація (І.Г. Лукомського, М.А. Грошикова, С.А Вайндруха, МКХ-10). Патологічна анатомія гострих і хронічних періодонтитів. Рентгендіагностика періодонтитів. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін.	4		3	1
Тема 16. Гострий медикаментозний і травматичний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	5		3	2
Тема 17. Гострий серозний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Гострий гнійний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	4		3	1
Тема 18. Хронічний фіброзний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Хронічний гранулюючий верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	4		3	1
Тема 19. Хронічний гранулематозний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Загострення хронічних верхівкових періодонтитів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Ускладнення періодонтиту періоститом.	4		3	1
Тема 20. Лікування гострого серозного та гнійного верхівкового періодонтиту інфекційного походження. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Сучасні технології та інструменти для обробки кореневих каналів. Особливості пломбування. Лікування гострого медикаментозного та травматичного верхівкового періодонтиту. Послідовність та особливості етапів лікування. Антидотна терапія..	4		3	1
Тема 21. Лікування хронічного верхівкового періодонтиту однокорневих та багатокорневих зубів. Принципи лікування. Методи впливу на заапикальне вогнище інфекції. Послідовність та особливості етапів лікування. Ефективність лікування. Показання та лікування верхівкового періодонтиту в скорочені терміни.	4		3	1

1	2	3	4	5
Тема 22. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми періодонтиту. Використання фізичних факторів в комплексній терапії пульпіту та періодонтиту. Методики. Апаратура. Помилки в діагностиці та лікуванні періодонтиту. Причини, способи усунення та профілактики.	5		3	2
Тема 23. Диф. залік.	6		4	2
Усього годин за модуль 2	120	20	70	30
Усього годин за модуль 1 та 2 (за 3-й рік навчання)	210	30	120	60

1	2	3	4	5
Модуль 3. Хвороби пародонта – 4 кредити (120 год).				
Змістовний модуль № 5.				
Особливості обстеження хворих з патологією пародонта. Систематика хвороб пародонта.				
Тема 1. Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим. Будова і функції пародонту.		0,5	3	
Тема 2. Класифікації хвороб пародонта (Н.Ф. Данилевського, 1994; МКБ-10, 1998; Міжнародна класифікація EFP и AAR 2017). Позитивні якості і недоліки. Клінічні методи обстеження пацієнтів з хворобами пародонту.		0,5	3	
Тема 3. Індексна оцінка стану пародонту і гігієни порожнини рота.		0,5	3	
Тема 4. Функціональні методи обстеження пацієнтів з хворобами пародонту.		0,5	3	1
Тема 5. Рентгенологічна діагностика хвороб пародонту.		0,5	3	
Тема 6. Лабораторні методи обстеження пародонтологічних хворих.		0,5	3	
Тема 7. Помилки і ускладнення в діагностиці хвороб пародонту.			3	1
Змістовний модуль № 6.				
Клініка та діагностика хвороб пародонта				
Тема 8. Етіологія і патогенез запальних захворювань пародонту. Місцеві фактори, механізм їх впливу. Клініка, діагностика катарального папіліту та гінгівіту.	3,5	0,5	3	
Тема 9. Клініка, діагностика гіпертрофічного папіліту та гінгівіту.	3,5	0,5	3	
Тема 10. Клініка, діагностика виразково-некротичного папіліту та гінгівіту.	3,5	0,5	3	
Тема 11. Клініка, діагностика локалізованого пародонтиту.	3,5	0,5	3	
Тема 12. Етіологія і патогенез дистрофічно-запальних і дистрофічних захворювань пародонту. Роль місцевих і загальних факторів. Науковий внесок вітчизняних вчених у вивченні етіології і патогенезу хвороб пародонту. Механізми утворення ясенних, пародонтальних, кісткових кишень.	3,5		3	
Тема 13. Рентгенологічне, функціональне та лабораторне обстеження хворих на генералізований пародонтит.	3,5	0,5	3	
Тема 14. Клінічні прояви генералізованого пародонтиту та пародонтозу	4,5	0,5	3	1
Тема 15. Клініка, діагностика прогресуючих ідіопатичних хвороб пародонта	4		4	
Тема 16. Диф. залік	5		4	1
Разом за змістовним модулем 5,6	60	6	50	4
Змістовний модуль № 7.				
Лікування та профілактика у пародонтологічних хворих				
Тема 1. Загальні принципи та фази лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Складання плану лікування. Професійна гігієна порожнини рота, її складові, професійні засоби гігієни порожнини рота.	4,5	0,5	3	1

Тема 2. Ручний спосіб видалення зубних відкладень. Перелік інструментів, правила роботи. Переваги, недоліки. Апаратні, хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень. Правила роботи апаратами, протипоказання, переваги, недоліки.	4,5	0,5	3	1
Тема 3. Місцеве медикаментозне лікування хвороб пародонта, групи препаратів, способи застосування, показання.	4,5	0,5	3	1
Тема 4. Хірургічні методи лікування хвороб пародонта (гінгівальні, мукогінгівальні, остеомукогінгівальні, естетичні, регенеративні операції).	4		3	1
Тема 5. Ортопедичні та ортодонтичні втручання при хворобах пародонта.	4		3	1
Тема 6. Загальне медикаментозне лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Показання, групи препаратів, схеми лікування, виписування рецептів лікарських засобів	4,5	0,5	3	1
Тема 7. Дієтотерапія у пацієнтів із хворобами пародонта. Фізіотерапевтичні методи лікування пацієнтів із хворобами пародонта.	4,5	0,5	3	1
Тема 8. Особливості лікування пацієнтів із запальними, запально-дистрофічними та дистрофічними хворобами пародонта. Особливості лікування пацієнтів із хворобами пародонта на тлі хвороб внутрішніх органів.	4,5	0,5	3	1
Тема 9. Підтримуюча терапія хворих на генералізований пародонтит, пародонтоз. Помилки та ускладнення в лікуванні хвороб пародонта.	3,5	0,5	3	
Тема 10. Профілактика захворювань пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики, різновиди, форми організації, способи профілактики. Суспільні та лікарські заходи профілактики захворювань пародонта. Індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта. Роль засобів професійної та індивідуальної гігієни в профілактиці хвороб пародонта.	4		3	1
Тема 11. Організація пародонтологічного кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби. Алгоритми індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані пародонта.	4		3	1
Тема 12. Диспансеризація осіб із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.	5,5	0,5	3	2
Тема 13. Диф.залік	8		4	4

1	2	3	4	5
Разом за змістовним модулем 7	60	4	40	16
Усього годин (за 4-й рік навчання) модуль 3	120	10	90	20
Модуль 4. Хвороби слизової оболонки порожнини рота – 5 кредитів (150 год).				
Змістовний модуль №8.				
Первинні ураження слизової оболонки порожнини рота				
1.Анатомо-фізіологічні, гістологічні особливості слизової оболонки порожнини рота (СОПР) та червоної кайми губ. Захисні фактори. Слина, її склад і фізіологічна роль.	5	1	3	1
2 Класифікації захворювань слизової оболонки порожнини рота (М.Ф. Данилевський, П.Т. Максименко, МКХ-10). Особливості обстеження хворих із захворюваннями СОПР. Первинні та вторинні елементи ураження.	5	1	3	1
3 Травматичні ураження слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	5	1	3	1
4 Аутоінфекційні стоматити. Первинний гострий катаральний стоматит. Гострий герпетичний стоматит. Гострий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	5	1	3	1
5 Виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	5	1	3	1
6 Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	5	1	3	1
Змістовний модуль № 9				
Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез проявів на слизовій оболонці порожнини рота, їх клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.				
7 Грип, інфекційний мононуклеоз, ящур. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика, лікування та профілактика.	6	2	3	1
8 ВІЛ-інфекція. Етіологія, патогенез. Прояви у порожнині рота, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.	6	2	3	1
9 Туберкульоз. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.	6	2	3	1

1	2	3	4	5
10 Сифіліс. Гонорея. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.	6	2	3	1
Змістовний модуль № 10. Зміни слизової оболонки порожнини рота при соматичних захворюваннях, алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях. Тактика лікаря-стоматолога.				
11 Зміни СОПР при хворобах травного каналу (виразкова хвороба, гастрити, ентерити, коліти, хронічний гепатит). Тактика лікаря-стоматолога.	6	2	3	1
12 Зміни СОПР при хворобах серцево-судинної системи (недостатність кровообігу, артеріальна гіпертензія). Тактика лікаря-стоматолога.	6	2	3	1
13 Зміни СОПР при захворюваннях ендокринної системи (акромегалія, хвороба Іценко-Кушінга, цукровий діабет). Ксеростомія. Тактика лікаря-стоматолога.	6	2	3	1
14 Зміни СОПР при захворюваннях крові і кровотворних органів. Лейкемії. Агранулоцитоз. Тактика лікаря-стоматолога.	6	2	3	1
15 Зміни СОПР при захворюваннях крові і кровотворних органів. Анемії. Хвороба Вакеза. Хвороба Верльгофа, гемофілія. Тактика лікаря-стоматолога.	6	2	3	1
16 Зміни СОПР при гіпо- та авітамінозах А, С, групи В та РР. Тактика лікаря-стоматолога.	6	2	3	1
17 Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пухирчатка. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	6	2	3	1
18 Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Червоний плесканий лишай. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	6	2	3	1
19 Анафілактичний шок. набряк Квінке. Причини виникнення, клінічні прояви, надання екстреної допомоги. Алергічні медикаментозні стоматити. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	6	2	3	1
20 Багатоформна ексудативна еритема. Синдром Стівенса-Джонсона. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування та профілактика.	6	2	3	1
21 Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Синдром Бехчета. Патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	5	1	3	1
22 Зміни СОПР при екзогенних інтоксикаціях. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	5	1	3	1

1	2	3	4	5
Змістовний модуль № 11				
Хвороби язика та губ. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Стоматогенна хроніоінтоксикація.				
23 Первинні глосити. Десквамативний та ромбоподібний глосит. Складчастий та волосатий язик. Клініка, діагностика, лікування та профілактика. Неврогенні захворювання язика. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	5	1	3	1
24 Хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування та профілактика	5	1	3	1
25 Передракові захворювання. Класифікація передраків слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Прогноз та профілактика передракових захворювань. Облігатні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Факультативні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	5	1	3	1
26 Стоматогенна хроніоінтоксикація. Етіологія. Патогенез. Клініка, діагностика, лікування та профілактика стоматогенної хроніоінтоксикації. Захист академічної історії хвороби	5	1	3	1
27 Підведення практичних навичок. Дифзалік.	6		2	4
Усього годин	150	40	80	30
Модуль 5. Поглиблення клінічного мислення студентів. Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань. Диспансеризація хворих у терапевта-стоматолога. - 5 кредитів (150 год.)				
Змістовний модуль № 12				
Особливості клініко-лабораторного обстеження, диференціальна діагностика захворювань твердих тканин зубів та ендодонта. Сучасні методи лікування та профілактики.				
1 Диференційна діагностика некаріозних уражень твердих тканин зубів. Сучасні методи відбілювання та реставрації зубів з некаріозними ураженнями. Фізичні фактори в діагностиці та лікуванні некаріозних уражень зубів.	5		3	2
2 Диференційна діагностика каріозних уражень твердих тканин зубів. Сучасні методи лікування та профілактики карієсу зубів. Фізичні фактори в діагностиці та лікуванні каріозних уражень зубів.	5		3	2
3 Диференційна діагностика пульпітів. Дистрофічні зміни в пульпі при загальних захворюваннях організму Сучасні технології лікування пульпітів. Фізичні фактори в лікуванні ускладненого карієсу.	5		3	2

1	2	3	4	5
4 Диференційна діагностика періодонтитів. Рентгендіагностика. Помилки та ускладнення в діагностиці пульпітів та періодонтитів. Сучасні технології лікування періодонтитів. Фізичні фактори в лікуванні ускладненого карієсу.	5		3	2
Змістовний модуль 13. Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих із змінами тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Диференціальна діагностика захворювань пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи їх лікування, диспансеризації та профілактики.				
5 Диференційна діагностика катарального, гіпертрофічного, виразково-некротичного гінгівітів та локалізованого пародонтита. Лікування та профілактика, використання фізичних факторів в діагностиці та лікуванні запальних хвороб пародонта.	5		3	2
6 Диференційна діагностика пародонтиту та пародонтозу. Сучасні методи лікування та профілактики. Використання фізичних факторів в діагностиці та лікуванні дистрофічно-запальних та дистрофічних хвороб пародонта. Контрольне заняття.	5		3	2
7 Диференційна діагностика травматичних ушкоджень слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи лікування та профілактики. Використання фізичних факторів в діагностиці та лікуванні травматичних уражень СОПР.	5		3	2
8 Диференційна діагностика первинних (аутоінфекційних) уражень слизової оболонки порожнини рота. Гострий герпетичний стоматит. Гострий афтозний стоматит. Гострий виразково-некротичний стоматит.	5		3	2
9 Сучасні методи лікування та профілактики первинних стоматитів.	5		3	2
10 Диференційна діагностика проявів вірусних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота. СНІД, грип, ящур, інфекційний мононуклеоз.	5		3	2
11 Тактика лікаря-стоматолога в лікуванні проявів вірусних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота.	5		3	2
12 Диференційна діагностика проявів бактеріальних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота. Дифтерія, туберкульоз, сифіліс, гонорея.	5		3	2
13 Тактика лікаря-стоматолога в лікуванні проявів бактеріальних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота.	5		3	2

1	2	3	4	5
14 Диференційна діагностика уражень слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях травного каналу, серцево-судинної, ендокринної та нервових систем.	6		3	3
15 Сучасні методи лікування та профілактики уражень слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях травного каналу, серцево-судинної, ендокринної та нервових систем.	6		3	3
16 Диференційна діагностика проявів захворювань крові та органів кровотворення на слизовій оболонці порожнини рота. Лейкози, агранулоцитоз, анемії та тромбоцитопенічна пурпура.	6		3	3
17 Лейкози, агранулоцитоз, анемії та тромбоцитопенічна пурпура. Тактика лікаря-стоматолога.	6		3	3
18 Диференційна діагностика ускладнень лікарської терапії, що пов'язані з алергією, дисбактеріозом та інтоксикаціями. Тактика лікаря-стоматолога. Надання невідкладної допомоги.	6		3	3
19 Диференційна діагностика проявів на слизовій оболонці порожнини рота дерматозів з аутоімунним компонентом. Пузирчатка, червоний плесканий лишай. Клініка, діагностика, тактика лікаря-стоматолога.	6		3	3
20 Диференційна діагностика захворювань язика. Сучасні методи лікування та профілактика.	6		3	3
21 Диференційна діагностика захворювань губ. Сучасні методи лікування та профілактика.	6		3	3
22 Диференційна діагностика передракових станів слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Факультативні передраки. Сучасні методи лікування та профілактики	6		3	3
23 Диференційна діагностика передракових станів слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Облігатні передраки. Сучасні методи лікування та профілактики	6		3	3
24 Лабораторні методи діагностики основних стоматологічних захворювань. Методи забору матеріалу для цитологічного, бактеріологічного дослідження хворих.	6		3	3
25 Надання невідкладної допомоги хворим при гострих стоматологічних станах. Алгоритм дій. Надання першої допомоги хворим при невідкладних станах (анафілактичний шок, непритомність, колапс, гіпертонічний криз, гостра серцева недостатність). Алгоритм дій.	6		3	3
26 Аналіз кількісної і якісної роботи лікаря терапевта-стоматолога. Підсумки теоретичних знань та практичних навичок.	5		3	2
27 Диф. залік.	12		2	10
Усього годин	150	-	80	70
Усього годин за модулі 4 та 5 (за 5-й рік навчання)	300	40	160	100

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ З ТЕРАПЕВТИЧНОЇ
СТОМАТОЛОГІЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІІІ КУРСУ 5 семестру
2020-21 н.р.**

№	ТЕМА ЛЕКЦІЇ	К-ть год
1	Обстеження стоматологічного хворого: суб'єктивні та об'єктивні основні та додаткові методи. Медична документація терапевтичного стоматологічного прийому. Історія хвороби як медичний, юридичний та науковий документ.	2
2	Карієс зуба. Визначення. Епідеміологія карієсу: розповсюдженість та інтенсивність карієсу, приріст інтенсивності. Карта епідеміологічного обстеження ВООЗ. Етіологія та патогенез карієсу. Сучасні уявлення про причини виникнення та теорії розвитку карієсу: суть, переваги та недоліки. Поняття функціонально-структурної резистентності твердих тканин зуба.	2
3	Карієс зуба. Класифікація. Морфологічні зміни твердих тканин зуба на різних стадіях каріозного процесу за даними променевої, електронної та поляризаційної мікроскопії. Клініка, діагностика та диференційна діагностика карієсу. Використання фізичних методів для діагностики карієсу	2
4	Лікування карієсу: види, вибір методу в залежності від клінічної форми. Ремінералізуюча терапія. Етапи хірургічного лікування. Особливості лікування глибокого карієсу. Загальне та місцеве лікування множинного карієсу. Медикаментозні засоби та фізичні методи в комплексній терапії карієсу зубів.	2
5	Некаріозні ураження зубів. Класифікація за Патрикєєвим. Патоморфологія, клініка та діагностика уражень, що виникають до- та після прорізування зубів. Лікування.	2
	Разом	10

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ТЕРАПЕВТИЧНОЇ
СТОМАТОЛОГІЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІІІ КУРСУ 5 семестру на 2020-2021 н.р.**

№	Тема	К-ть годин
Модуль 1: «Методи обстеження стоматологічного хворого. Захворювання твердих тканин зуба»		
Змістовий модуль №1 «Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією»		
1.	Організація стоматологічної допомоги в Україні. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установки та крісла. Техніка безпеки. Етика та деонтологія в стоматології	3

2	Ятрогенні захворювання. Лікарська допомога при невідкладних станах. Медична документація терапевтичного прийому: правила заповнення, виписка направлень тощо. Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий і юридичний документ.	
3	Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів. Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів). Обстеження місця захворювання (Locus morbi): огляд ураженого зуба, зондування, перкусія, пальпація.	3
4	Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, ЕОД, застосування детекторів карієсу: методика проведення, інтерпретація результатів. Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика. Показання, особливості проведення. Діагностичні тести: з анестезією та на препарування. Методика визначення тригерних зон та обстеження місць виходу периферичних гілок трійчастого нерва. Лабораторні методи обстеження. Інтерпретація результатів.	3
5	Гігієна порожнини рота, та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Визначення ГІ за Федоровим-Володкіною та Green-Vermillion (стандартна та спрощена методики), індексу ефективності гігієни порожнини рота. Зубний наліт та зубний камінь. Механізм утворення. Структура, фізичні властивості, хімічний склад, мікрофлора. Способи видалення. Проведення професійної гігієни порожнини рота. Оцінка ефективності видалення зубного нальоту і зубного каменю.	3
6	Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу зуба. Класифікація карієсу. Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі (ТЕР-тест). Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу. Вклад вчених: Міллера, Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського, А.Е. Шарпенака, А.І. Рібакова, Е.В. Боровського, П.А. Леуса, В.К. Леонтьєва, В.Р. Окушко Е.В. Боровського та ін.).	3
7	Морфологічні зміни твердих тканин зубів на різних стадіях розвитку каріозного процесу за даними електронної, променевої та транслюмінаційної мікроскопії. Гострий і хронічний карієс в стадії плями. Патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Лікування гострого та хронічного початкового карієсу. Медикаментозні засоби та методики ремінералізуючої терапії: групи, властивості, особливості використання.	3
8	Гострий та хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	3
9	Гострий глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо- та позасиндромна диференціальна діагностика. Односеансний та двохрансний методи лікування гострого глибокого карієсу. Лікувальні пасти: групи, властивості, методики використання.	3
10	Хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	3

11	Квітучий карієс: причини розвитку, патоморфологія, клініка, діагностика. Лікування множинного карієсу: загальне та місцеве. Лікувальні засоби: групи, дозування, способи використання. Вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів: причина, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Лікування, профілактика.	3
12	Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників окремих виробництв. Оцінка ефективності.	3
13	Некаріозні ураження зубів. Класифікація Патрикєєва. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпо-, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішиним.	3
14	Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів. Травматичні та хімічні ураження. Гіперестезія твердих тканин зубів. Усунення гіперестезії за допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методики використання. Патоморфологія, клініка, діагностика та лікування ерозії емалі, клиноподібного дефекта.	3
15	Помилки та ускладнення в діагностиці і лікуванні карієсу. Використання фізичних методів для лікування і профілактики карієсу та некаріозних уражень зубів.	3
16	Написання розширеної карти амбулаторного хворого на різні форми карієсу та некаріозних уражень.	3
17	Диференційований залік	2
	Разом	50

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ З ТЕРАПЕВТИЧНОЇ
СТОМАТОЛОГІЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІІІ КУРСУ 6 семестру МАЕМ 2020-2021 н.р.**

№	ТЕМА ЛЕКЦІЇ	К-ть год
1	Пульпіт: етіологія і патогенез та класифікації. Патоморфологія гострих і хронічних форм пульпіту. Симптоматологія пульпіту. Характеристика і механізм виникнення больового синдрому. Клініка, діагностика гострих форм пульпіту. Клініка, діагностика хронічних форм пульпіту та їх загострення. Диференційна діагностика різних форм пульпіту.	2
2	Знеболення в терапевтичній стоматології. Лікування пульпіту біологічним, вітальним ампутаційним та екстирпаційним методами. Показання, послідовність та особливості етапів. Ефективність методів, можливі ускладнення та методи їх запобігання.	2
3	Девітальна екстирпація, ампутація та комбінований метод лікування пульпіту. Муміфікація, етапи проведення, ускладнення. Порівняльна характеристика різних методів лікування пульпіту.	2
4	Періодонтит. Етіологія і патогенез. Патоморфологічні зміни при різних формах періодонтиту. Класифікація періодонтиту. Клініка, діагностика, диференційна діагностика гострих форм періодонтиту. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, хронічних та загострених форм періодонтиту. Значення рентгенологічного методу діагностики.	2

5	Лікування різних форм періодонтиту. Невідкладна допомога. Загальні принципи, послідовність та особливості етапів лікування. Сучасні методи впливу на заапикальне вогнище інфекції. Помилки та ускладнення в терапевтичній стоматології, їх причини, попередження та способи усунення.	2
	Разом	10

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ТЕРАПЕВТИЧНОЇ
СТОМАТОЛОГІЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІІІ КУРСУ 6 семестр, 2020-2021 н.р.**

№	ТЕМА	К-ть год
Модуль 2: “Захворювання ендодонта (пульпіт, періодонтит). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика”		
Змістовий модуль № 3. “Пульпіт”.		
1.	Пульпіт. Етіологія, патогенез, класифікація (Є.М. Гофунг, КМІ (1964), МКХ-10), їх позитивні якості та недоліки.	3
2.	Гострий травматичний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Гіперемія пульпи: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	3
3.	Гострий частковий (обмежений) пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Гострий загальний (дифузний) пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	3
4.	Гострий гнійний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	3
5.	Хронічний простий (фіброзний) пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	3
6.	Хронічний гіпертрофічний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	3
7.	Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Некроз і атрофія пульпи.	3
8.	Конкрементозний та кореневий (ретроградний) пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Загострення хронічного пульпіту: патоморфологія, клініка, діагностика.	3
9.	Методи і засоби знеболення при пульпіті. Лікарські засоби і способи їх застосування. Премедикація. Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту в залежності від форми, перебігу та загального стану організму.	3
10.	Метод збереження пульпи (біологічний): показання до застосування. Методика лікування. Лікарські засоби, їх пропис. Ефективність і можливі ускладнення. Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу.	3
11.	Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу, можливі ускладнення. Діатермокоагуляція. Показання, методика проведення, ускладнення.	3
12.	Девіталізація пульпи: показання до використання, методика проведення, лікарські засоби. Девітальна екстирпація пульпи. Показання, етапи лікування, сучасні технології. Можливі ускладнення та їх усунення. Ефективність методу. Девітальний ампутаційний та комбінований методи лікування пульпіту. Показання до використання. Методика проведення: етапи, лікарські засоби. Недоліки та можливі ускладнення.	3

13	Силери для пломбування кореневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування, методика пломбування. Філери: види та властивості. Способи пломбування кореневих каналів при лікуванні пульпіту методом центрального штифта, вертикальної конденсації гутаперчі, холодної і теплої латеральної конденсації гутаперчі. Помилки та ускладнення.	3
14	Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми пульпіту.	3
Змістовий модуль № 4. “Періодонтит”.		
15	Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація (І.Г. Лукомського, М.А. Грошикова, С.А. Вайндруха, МКХ-10). Патологічна анатомія гострих і хронічних періодонтитів. Рентгендіагностика періодонтитів. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін.	3
16	Гострий медикаментозний і травматичний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	3
17	Гострий серозний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Гострий гнійний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	3
18	Хронічний фіброзний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Хронічний гранулюючий верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	3
19	Хронічний гранулематозний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Загострення хронічних верхівкових періодонтитів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Ускладнення періодонтиту періоститом.	3
20	Лікування гострого серозного та гнійного верхівкового періодонтиту інфекційного походження. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Сучасні технології та інструменти для обробки кореневих каналів. Особливості пломбування. Лікування гострого медикаментозного та травматичного верхівкового періодонтиту. Послідовність та особливості етапів лікування. Антидотна терапія.	3
21	Лікування хронічного верхівкового періодонтиту однокореневих та багатокореневих зубів. Принципи лікування. Методи впливу на заапикальне вогнище інфекції. Послідовність та особливості етапів лікування. Ефективність лікування. Показання та лікування верхівкового періодонтиту в скорочені терміни.	3
22	Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми періодонтиту. Використання фізичних факторів в комплексній терапії пульпіту та періодонтиту. Методики. Апаратура. Помилки в діагностиці та лікуванні періодонтиту. Причини, способи усунення та профілактики.	3
23	Диф. залік.	4
	Разом	70

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ
З ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІV КУРСУ 7 семестру МАЕМ**

2020-21 н.р.

№	ТЕМА ЛЕКЦІЇ	К-ть год.
---	-------------	-----------

1.	Поняття пародонтології, як науки. Анатомо-фізіологічні особливості пародонта. Методи обстеження пародонтологічних хворих. Класифікації хвороб пародонта.	2
2.	Етіологія і патогенез хвороб пародонта.	2
3.	Клініка, діагностика хвороб пародонта.	2
	Разом	4

**Тематичний план практичних занять з терапевтичної стоматології
для студентів МАЕМ 4 курсу (VII - семестр) 2020-21 н.р.**

№	Тема	К-ть год.
1	Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим. Будова і функції пародонту.	3
2.	Класифікації хвороб пародонта (Н.Ф. Данилевського, 1994; МКБ-10, 1998; Міжнародна класифікація ICD-10 та ICD-11 2017). Позитивні якості і недоліки. Клінічні методи обстеження пацієнтів з хворобами пародонту.	3
3.	Індексна оцінка стану пародонту і гігієни порожнини рота.	3
4.	Функціональні методи обстеження пацієнтів з хворобами пародонту.	3
5.	Рентгенологічна діагностика хвороб пародонту.	3
6.	Лабораторні методи обстеження пародонтологічних хворих.	3
7.	Помилки і ускладнення в діагностиці хвороб пародонту.	3
8.	Етіологія і патогенез запальних захворювань пародонту. Місцеві фактори, механізм їх впливу. Клініка, діагностика катарального папіліту та гінгівіту.	3
9.	Клініка, діагностика гіпертрофічного папіліту та гінгівіту.	3
10.	Клініка, діагностика виразково-некротичного папіліту та гінгівіту.	3
11.	Клініка, діагностика локалізованого пародонтиту.	3
12.	Етіологія і патогенез дистрофічно-запальних і дистрофічних захворювань пародонту. Роль місцевих і загальних факторів. Науковий внесок вітчизняних вчених у вивченні етіології і патогенезу хвороб пародонту. Механізми утворення ясенних, пародонтальних, кісткових кишень.	3
13.	Рентгенологічне, функціональне та лабораторне обстеження хворих на генералізований пародонтит.	3
14	Клінічні прояви генералізованого пародонтиту та пародонтозу	3
15	Клініка, діагностика прогресуючих ідіопатичних хвороб пародонта	4
16	Диф. залік	4
	Всього	50

**Теми лекцій для студентів 4 курсу, 8 семестру
з терапевтичної стоматології
ПВНЗ МАЕМ 2020-2021**

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1	Лікування пародонтологічних хворих, місцеві втручання у порожнині	2

	рота.	
2.	Профілактика хвороб пародонта.	2
	Всього	4

**Теми практичних занять для студентів 4 курсу, 8 семестру
з терапевтичної стоматології
ПВНЗ МАЕМ 2020-2021**

№ з/п	Тема	К-сть годин
Модуль 3. Хвороби пародонта		
1.	Загальні принципи та фази лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Складання плану лікування. Професійна гігієна порожнини рота, її складові, професійні засоби гігієни порожнини рота.	3
2.	Ручний спосіб видалення зубних відкладень. Перелік інструментів, правила роботи. Переваги, недоліки. Апаратні, хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень. Правила роботи апаратами, протипоказання, переваги, недоліки.	3
3.	Місцеве медикаментозне лікування хвороб пародонта, групи препаратів, способи застосування, показання.	3
4.	Хірургічні методи лікування хвороб пародонта (гінгівальні, мукогінгівальні, остеомукогінгівальні, естетичні, регенеративні операції).	3
5.	Ортопедичні та ортодонтичні втручання при хворобах пародонта.	3
6.	Загальне медикаментозне лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Показання, групи препаратів, схеми лікування, виписування рецептів лікарських засобів.	3
7.	Дієтотерапія у пацієнтів із хворобами пародонта. Фізіотерапевтичні методи лікування пацієнтів із хворобами пародонта.	3
8.	Особливості лікування пацієнтів із запальними, запально-дистрофічними та дистрофічними хворобами пародонта. Особливості лікування пацієнтів із хворобами пародонта на тлі хвороб внутрішніх органів.	3
9.	Підтримуюча терапія хворих на генералізований пародонтит, пародонтоз. Помилки та ускладнення в лікуванні хвороб пародонта.	3
10.	Профілактика захворювань пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики, різновиди, форми організації, способи профілактики. Суспільні та лікарські заходи профілактики захворювань пародонта. Індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта. Роль засобів професійної та індивідуальної гігієни в профілактиці хвороб пародонта.	3
11.	Організація пародонтологічного кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби. Алгоритми індивідуальної	3

	гігієни порожнини рота при різному стані пародонта.	
12.	Диспансеризація осіб із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.	3
13.	Диф.залік	4
	Всього	40

Теми лекцій з терапевтичної стоматології Для студентів 5 курсу 2020-2021 н.р.

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1	2	3
Модуль 4. Хвороби слизової оболонки порожнини рота.		
1	Слизова оболонка порожнини рота (СОПР). Будова та функції. Патологічні процеси, що виникають на СОПР. Первинні та вторинні елементи ураження.	2
2	Систематика захворювань СОПР. Особливості обстеження пацієнтів із захворюваннями СОПР.	2
3	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика травматичних уражень СОПР.	2
4	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика аутоінфекційних захворювань СОПР.	2
5	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика вірусних захворювань, що проявляються у щелепно-лицевій ділянці (грип, ящур, інфекційний моноклеоз)	2
6	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика ВІЛ/СНІДу, прояв у щелепно-лицевій ділянці. Тактика лікаря-стоматолога.	2
7	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика дифтерії та туберкульозу, їх прояв у щелепно-лицевій ділянці. Тактика лікаря-стоматолога.	2
8	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика сифілісу, гонореї, прояв у щелепно-лицевій ділянці. Тактика лікаря-стоматолога.	2
9	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика мікотичних уражень слизової оболонки порожнини рота.	2
10	Прояви захворювань травного каналу, серцево-судинної, ендокринної, нервової систем у порожнині рота, їх діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	2
11	Гіповітамінози, їх прояви у щелепно – лицевій ділянці, профілактика, тактика лікаря-стоматолога	2
12	Прояви захворювань крові та кровотворних органів у щелепно-лицевій ділянці, діагностика, тактика лікаря – стоматолога.	2
13	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика алергічних захворювань та реакцій із проявом у щелепно-лицевій ділянці	2
14	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування дерматозів із патологічними змінами у щелепно-лицевій ділянці.	2
15	Прояви у порожнині рота екзогенних інтоксикацій, діагностика, тактика лікаря-стоматолога	2
16	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика захворювань губ	2

17	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика захворювань язика	2
18	Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування, диспансеризація та профілактика передракових захворювань червоної кайми губ та СОПР.	2
19	Використання фізичних факторів в діагностиці і лікуванні хвороб слизової оболонки порожнини рота.	2
20	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика стоматогенної хронічної інтоксикації	2
	Разом	40

**Теми практичних занять з терапевтичної стоматології
Для студентів 5 курсу 2020-2021 н.р.**

Модуль 4. Хвороби слизової оболонки порожнини рота		
Змістовний модуль №8. «Первинні ураження слизової оболонки порожнини рота»		
1	Анатомо-фізіологічні, гістологічні особливості слизової оболонки порожнини рота (СОПР) та червоної кайми губ. Захисні фактори. Слина, її склад і фізіологічна роль.	3
2	Класифікації захворювань слизової оболонки порожнини рота (М.Ф. Данилевський, П.Т. Максименко, МКХ-10). Особливості обстеження хворих із захворюваннями СОПР. Первинні та вторинні елементи ураження.	3
3	Травматичні ураження слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	3
4	Аутоінфекційні стоматити. Первинний гострий катаральний стоматит. Гострий герпетичний стоматит. Гострий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	3
5	Виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	3
6	Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	3
Змістовний модуль № 9. «Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез проявів на слизовій оболонці порожнини рота, їх клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога»		
7	Грип, інфекційний мононуклеоз, ящур. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика, лікування та профілактика.	3
8	ВІЛ-інфекція. Етіологія, патогенез. Прояви у порожнині рота, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.	3
9	Туберкульоз. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.	3
10	Сифіліс. Гонорея. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.	3
Змістовний модуль № 10. «Зміни слизової оболонки порожнини рота при соматичних захворюваннях, алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях. Тактика лікаря-стоматолога»		
11	Зміни СОПР при хворобах травного каналу (виразкова хвороба, гастрити, ентерити, коліти, хронічний гепатит). Тактика лікаря-стоматолога.	3
12	Зміни СОПР при хворобах серцево-судинної системи (недостатність	3

	кровообігу, артеріальна гіпертензія). Тактика лікаря-стоматолога.	
13	Зміни СОПР при захворюваннях ендокринної системи (акромегалія, хвороба Іценко-Кушінга, цукровий діабет). Ксеростомія. Тактика лікаря-стоматолога.	3
14	Зміни СОПР при захворюваннях крові і кровотворних органів. Лейкемії. Агранулоцитоз. Тактика лікаря-стоматолога.	3
15	Зміни СОПР при захворюваннях крові і кровотворних органів. Анемії. Хвороба Вакеза. Хвороба Верльгофа, гемофілія. Тактика лікаря-стоматолога.	3
16	Зміни СОПР при гіпо- та авітамінозах А, С, групи В та РР. Тактика лікаря-стоматолога.	3
17	Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пухирчатка. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	3
18	Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Червоний плесканий лишай. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	3
19	Анафілактичний шок. набряк Квінке. Причини виникнення, клінічні прояви, надання екстреної допомоги. Алергічні медикаментозні стоматити. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	3
20	Багатоформна ексудативна еритема. Синдром Стівенса-Джонсона. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування та профілактика.	3
21	Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Синдром Бехчета. Патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	3
22	Зміни СОПР при екзогенних інтоксикаціях. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	3
Змістовний модуль № 11. «Хвороби язика та губ. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Стоматогенна хроніоінтоксикація»		
23	Первинні глосити. Десквамативний та ромбоподібний глосит. Складчастий та волосатий язик. Клініка, діагностика, лікування та профілактика. Неврогенні захворювання язика. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	3
24	Хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування та профілактика	3
25	Передракові захворювання. Класифікація передраків слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Прогноз та профілактика передракових захворювань. Облігатні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Факультативні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	3
26	Стоматогенна хроніоінтоксикація. Етіологія. Патогенез. Клініка, діагностика, лікування та профілактика стоматогенної хроніоінтоксикації. Захист академічної історії хвороби	3
27	Підведення практичних навичок.	2
	Разом	80

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ V КУРСУ 10 СЕМЕСТРУ МАЕМ 2020-2021 н.р.**

№	Тема	К-ть годин
1	Диференційна діагностика некаріозних уражень твердих тканин зубів. Сучасні методи відбілювання та реставрації зубів з некаріозними ураженнями. Фізичні фактори в діагностиці та лікуванні некаріозних уражень зубів.	3
2	Диференційна діагностика каріозних уражень твердих тканин зубів. Сучасні методи лікування та профілактики карієсу зубів. Фізичні фактори в діагностиці та лікуванні каріозних уражень зубів.	3
3	Диференційна діагностика пульпітів. Дистрофічні зміни в пульпі при загальних захворюваннях організму Сучасні технології лікування пульпітів. Фізичні фактори в лікуванні ускладненого карієсу.	3
4	Диференційна діагностика періодонтитів. Рентгендіагностика. Помилки та ускладнення в діагностиці пульпітів та періодонтитів. Сучасні технології лікування періодонтитів. Фізичні фактори в лікуванні ускладненого карієсу.	3
5	Диференційна діагностика катарального, гіпертрофічного, виразково-некротичного гінгівітів та локалізованого пародонтита. Лікування та профілактика, використання фізичних факторів в діагностиці та лікуванні запальних хвороб пародонта.	3
6	Диференційна діагностика пародонтиту та пародонтозу. Сучасні методи лікування та профілактики. Використання фізичних факторів в діагностиці та лікуванні дистрофічно-запальних та дистрофічних хвороб пародонта. Контрольне заняття.	3
7	Диференційна діагностика травматичних ушкоджень слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи лікування та профілактики. Використання фізичних факторів в діагностиці та лікуванні травматичних уражень СОПР.	3
8	Диференційна діагностика первинних (аутоінфекційних) уражень слизової оболонки порожнини рота. Гострий герпетичний стоматит. Гострий афтозний стоматит. Гострий виразково-некротичний стоматит.	3
9	Сучасні методи лікування та профілактики первинних стоматитів.	3
10	Диференційна діагностика проявів вірусних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота. СНІД, грип, ящур, інфекційний мононуклеоз.	3
11	Тактика лікаря-стоматолога в лікуванні проявів вірусних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота.	3
12	Диференційна діагностика проявів бактеріальних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота. Дифтерія, туберкульоз, сифіліс, гонорея.	3

13	Тактика лікаря-стоматолога в лікуванні проявів бактеріальних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота.	3
14	Диференційна діагностика уражень слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях травного каналу, серцево-судинної, ендокринної та нервових систем.	3
15	Сучасні методи лікування та профілактики уражень слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях травного каналу, серцево-судинної, ендокринної та нервових систем.	3
16	Диференційна діагностика проявів захворювань крові та органів кровотворення на слизовій оболонці порожнини рота. Лейкози, агранулоцитоз, анемії та тромбоцитопенічна пурпура.	3
17	Лейкози, агранулоцитоз, анемії та тромбоцитопенічна пурпура. Тактика лікаря-стоматолога.	3
18	Диференційна діагностика ускладнень лікарської терапії, що пов'язані з алергією, дисбактеріозом та інтоксикаціями. Тактика лікаря-стоматолога. Надання невідкладної допомоги.	3
19	Диференційна діагностика проявів на слизовій оболонці порожнини рота дерматозів з аутоімунним компонентом. Пузирчатка, червоний плесканий лишай. Клініка, діагностика, тактика лікаря-стоматолога.	3
20	Диференційна діагностика захворювань язика. Сучасні методи лікування та профілактика.	3
21	Диференційна діагностика захворювань губ. Сучасні методи лікування та профілактика.	3
22	Диференційна діагностика передракових станів слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Факультативні передраки. Сучасні методи лікування та профілактики	3
23	Диференційна діагностика передракових станів слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Облігатні передраки. Сучасні методи лікування та профілактики	3
24	Лабораторні методи діагностики основних стоматологічних захворювань. Методи забору матеріалу для цитологічного, бактеріологічного дослідження хворих.	3
25	Надання невідкладної допомоги хворим при гострих стоматологічних станах. Алгоритм дій. Надання першої допомоги хворим при невідкладних станах (анафілактичний шок, непритомність, колапс, гіпертонічний криз, гостра серцева недостатність). Алгоритм дій.	3
26	Аналіз кількісної і якісної роботи лікаря терапевта-стоматолога. Підсумки теоретичних знань та практичних навичок.	3

27	Диф. залік.	2
	Разом	80

**Тематичний план самостійної поза аудиторної роботи студентів
з дисципліни терапевтична стоматологія
Для студентів стоматологічного факультету МАЕМ 2020-21 н.р.
3 курс, 5, 6 семестри**

№/ зп	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів.		
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	24
2	Підготовка до контролю засвоєння змістових модулів – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	2
3	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
3.1	Невідкладні стани на стоматологічному прийомі: причини виникнення, клінічні прояви, лікарська допомога.	1
3.2	Зміни кольору зубів (дисколорити) та методи їх усунення.	1
4	Підготовка до підсумкового модульного контролю.	2
	Разом	30
Модуль 2. Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит)		
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	25
2	Підготовка до контролю засвоєння змістових модулів – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	2
3	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
3.1	Методи обробки інструментально непрохідних кореневих каналів: медикаментозні засоби для хімічного розширення, муміфікації пульпи та імпрегнації непрохідних кореневих каналів. Депо-форез. Недоліки та можливі ускладнення	1
3.2	Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації вітальних зубів та зубів після ендодонтичного лікування.	1
4	Підготовка до підсумкового модульного контролю.	1
	Разом	30
	Разом за 1 та 2 модуль	60

**Тематичний план самостійної поза аудиторної роботи студентів
з дисципліни терапевтична стоматологія
Для студентів стоматологічного факультету МАЕМ 2020-21 н.р.
4 курс, 7 семестр**

№/ зп	Назва теми	Кількість годин
----------	------------	--------------------

Модуль 3. Хвороби пародонта		
1	Самостійне опрацювання тем:	
	1. Комп'ютерна система діагностики стану тканин пародонта «Florida Probe»	1
	2. Сучасні рентгенологічні методи дослідження захворювань пародонта, їх переваги.	1
2	Підготовка до змістовного модульного контролю 6 та диф.заліку.	2
	Разом	4

Тематичний план самостійної поза аудиторної роботи студентів
з дисципліни терапевтична стоматологія
Для студентів стоматологічного факультету МАЕМ 2020-21 н.р.
4 курс, 8 семестр

№/ зп	Назва теми	Кількість годин
Модуль 3. Хвороби пародонта		
1	Самостійне опрацювання теми:	
	Особливості лікування захворювань пародонта за допомогою системи Вектор	2
	Методика SRP	2
	Сучасні фізіотерапевтичні методи лікування пацієнтів з пародонтопатіями.	2
	Сучасна профгігієна при периімплантатах.	2
2	Підготовка до диф.заліку.	8
	Разом	16

--	--	--	--

**Тематичний план самостійної поза аудиторної роботи студентів
з дисципліни терапевтична стоматологія дитячого віку
Для студентів стоматологічного факультету МАЕМ 2020-21 н.р.**

**ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
V КУРСУ – МОДУЛЬ №4, 9 семестр**

	Тема	К-ть годин	Вид контролю
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок, написання академічної історії хвороби.	4	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:		
2.1.	Хронічний рецидивний герпес. Причини, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2	Підсумковий модульний контроль
2.2.	Хронічний виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2	
2.3.	СНІД. Етіологія, патогенез. Клінічна картина, перебіг захворювання.	2	
2.4.	Дифтерія. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2	
2.5.	Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Червоний вовчак. Тактика лікаря-стоматолога.	2	
2.6.	Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пемфігоїди.	2	
2.7.	Ураження слизової оболонки порожнини рота при променевій хворобі.	2	
2.8.	Передракові захворювання. Прогноз та профілактика передракових хвороб.	2	
3.	Індивідуальна СРС – огляд наукової літератури, написання рефератів, проведення наукових досліджень.	4	Підсумковий модульний контроль
4.	Підготовка до підсумкового контролю засвоєння модуля № 4	6	Підсумковий модульний контроль
	Разом 30	30	

**Тематичний план самостійної поза аудиторної роботи студентів
з дисципліни терапевтична стоматологія
Для студентів стоматологічного факультету МАЕМ 2020-21 н.р.**

1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	4	
2.1	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:		
2.2	Сучасні пломбувальні матеріали для виконання художніх реставрацій.	4	Реферати, презентації
2.3	Методики лікування дисколоритів зубів при некаріозних ураженнях.	4	Реферати, презентації, проведення наукових досліджень
2.4	Рентгенологічна характеристика змін в періодонті за С.А. Вайндрухом.	4	Реферати, презентації
2.5	Компютерна томографія. Сучасні методи дослідження тканин періодонта.	4	Реферати, презентації
2.6	Тактики лікування різних форм періодонтитів та пульпітів за допомогою оптичних систем. Обладнання ендодонтичного кабінету.	4	Реферати, презентації
2.7	Сучасний ендодонтичний інструментів для очищення, розширення та пломбування корневих каналів. Стандарти ISO. Методика використання. Організація прийому ендодонтичних хворих	4	Реферати, презентації
2.8	Інструментальна обробка корневих каналів “Step-back” “Crown-down” технікою. Основні методики obturaції корневих каналів гарячою гутаперчою	4	Реферати, презентації
2.9.	Новітні способи обробки корневих каналів за допомогою ротаційних інструментів різних фірм.(Mallifer, Soco, Endostar)	4	Реферати, презентації
2.10.	Основи естетичної реставрації зубів.	4	Реферати, презентації
2.11.	Теоретичні основи профілактики, рівні, види і методи профілактики. Масаж в лікуванні стоматологічних хворих. Види, механізми дії, методики застосування	4	Огляд наукової літератури, реферативне Повідомлення, презентації.
2.12	Диспансеризація стоматологічних хворих.	4	Огляд наукової літератури, реферативне повідомлення
2.13	Тактика лікування пародонтологічних хворих	4	Реферати,

	системою Вектор. Сучасні фізіотерапевтичні методи лікування пародонтиту		презентації
2.14	Сучасні методи лікування хворих з патологічною стертістю зубів. Застосування методів дарсонвалізації при лікуванні стоматологічних хворих.	4	Огляд наукової літератури, реферативне Повідомлення, презентації.
2.15	Клінічні та лабораторні тести малігнізації у хворих з предраками.	4	Огляд наукової літератури, реферативне повідомлення
3.	Підготовка до дифзаліку	6	Підсумковий модульний контроль
	Разом	70	

Самостійна робота студентів передбачає:

- опрацювання тем, які не входять до тем аудиторних занять;
- підготовка до практичних занять;
- підготовка до контролю засвоєння змістових модулів та підсумкового модульного контролю

9. Індивідуальні завдання

1. Створення навчальних відеофільмів по:
 - діагностиці та лікуванню захворювань твердих тканин зуба каріозного та некаріозного походження, захворювань ендодонта;
 - по методам обстеження стоматологічного пацієнта, діагностиці та лікуванню захворювань пародонта;
 - по методам обстеження стоматологічного пацієнта, діагностиці та лікуванню захворювань слизової оболонки порожнини рота;
 - по диференційній діагностиці стоматологічних захворювань у клініці терапевтичної стоматології.
2. Виготовлення засобів для унаочнення навчання (навчальних стендів, моделей, препаратів, тощо).
3. Підготовка наукових студентських робіт та доповіді на наукових студентських конференціях.
4. Участь у фахових студентських олімпіадах з дисципліни.
5. Участь у конкурсах професійної майстерності.

10. Завдання для самостійної роботи студентів

Перелік теоретичних питань до змістовного модуля № 1 «Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією».

1. Терапевтична стоматологія, як основна стоматологічна дисципліна. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами. Розділи терапевтичної стоматології. Історичне значення вкладу вчених у вирішення актуальних проблем стоматології.

2. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.
3. Професійні захворювання лікаря-стоматолога та їх профілактика.
4. Невідкладні стани в терапевтичній стоматології: причини розвитку, клінічні прояви. Надання невідкладної допомоги.
5. Принципи та схема обстеження стоматологічного хворого. Значення та інформативність суб'єктивного методу обстеження, послідовність його проведення.
6. Основні методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, їх інформативність та значення.
7. Додаткові методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, інтерпретація результатів.
8. Медична документація терапевтичного прийому: правила заповнення. Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий та юридичний документ.
9. Гігієна порожнини рота. Засоби та методи. Значення зубної бляшки в патогенезі карієсу зубів.
10. Визначення гігієнічного індексу за Федоровим-Володкіною, якісна і кількісна характеристика, інтерпретація результатів.
11. Визначення гігієнічного індексу за Green-Vermillion, інтерпретація результатів.
12. Зубні нашарування. Види, склад. Механізм утворення зубного нальоту та зубного каменю. Значення зубної бляшки у виникненні карієсу.
13. Поняття професійної чистки зубів. Методи видалення зубних відкладень, засоби та інструменти.

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 1 «Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією».

1. Використовувати знання нормативних документів для обладнання стоматологічного кабінету і забезпечення його функціонування з дотриманням гігієнічних вимог та основ ергономіки в стоматології.
2. Володіння правилами техніки безпеки в роботі з електричними приладами, універсальними установками та зуболікарськими кріслами, сильнодіючими медикаментозними засобами, дрібним ендодонтичним інструментарієм.
3. Надати лікарську допомогу при непритомності, колапсі, шоці, алергічних реакціях, гіпертонічному кризі.
4. Провести суб'єктивне обстеження пацієнта: зібрати скарги, анамнез захворювання і життя.
5. Провести основні методи об'єктивного обстеження: зовнішній огляд пацієнта, огляд присінка та власне порожнини рота.
6. Провести обстеження місця захворювання: огляд каріозної порожнини, зондування, перкусію, пальпацію слизової оболонки в області причинного зуба.
7. Провести допоміжні методи обстеження пацієнта: термодіагностику, ЕОД, карієс-маркування (вітальне фарбування) тощо.
8. Дати оцінку результатів допоміжних методів обстеження пацієнта: термодіагностики, ЕОД, карієс-маркування (вітальне фарбування) тощо.

9. Обґрунтовано призначити та оцінити результати рентгенологічної, люмінесцентної та трансілюмінаційної діагностики, комп'ютерної томографії.

10. Обґрунтовано призначити, провести та інтерпретувати діагностичні тести: з анестезією та на препарування.

11. Провести обстеження місць виходу периферичних гілок трійчастого нерва.

12. Оцінити результати аналізів ротової рідини, крові, сечі.

13. Заповнити амбулаторну карту стоматологічного хворого, листок щоденного обліку пацієнтів.

14. Виписати направлення в фізіотерапевтичний кабінет, на консультацію до інших спеціалістів, на рентгенологічне, алергологічне обстеження.

15. Провести визначення гігієнічного індексу за Федоровим-Володкіною та дати оцінку стану гігієни порожнини рота.

16. Провести визначення гігієнічного індексу за Green-Vermillion та дати оцінку стану гігієни порожнини рота.

17. Провести видалення зубного нальоту та зубного каменю різними способами: ручним, хімічним, апаратним (повітряно-абразивним, звуковим, ультразвуковими магністрикційним та п'єзоелектричним), комбінованим. Провести професійну гігієну порожнини рота.

18. Провести оцінку ефективності гігієни порожнини рота.

Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 2 «Карієс та некаріозні ураження зубів».

1. Карієс зуба. Визначення. Епідеміологія карієсу: розповсюдженість, інтенсивність, приріст інтенсивності; методики їх визначення.

2. Класифікація карієсу (робоча).

3. Теорія виникнення та розвитку карієсу Міллера. Суть, позитивні та негативні сторони.

4. Теорія виникнення та розвитку карієсу Д.А. Ентіна. Суть, позитивні та негативні сторони.

5. Теорія виникнення та розвитку карієсу А.І. Рибаківа. Суть, позитивні та негативні сторони.

6. Теорії виникнення та розвитку карієсу Є.В. Боровського. Суть, позитивні та негативні сторони.

7. Сучасне трактування етіології карієсу зубів. Види мікроорганізмів ротової порожнини. Фактори, що обумовлюють їх карієсогенність.

8. Поняття структурної та функціональної резистентності емалі. Поняття та значення зубного ліквору.

9. Тест емалевої резистентності. Суть, методика проведення, інтерпретація результатів.

10. Тест КВШРЕ: суть, методика проведення, інтерпретація результатів.

11. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого початкового (в стадії плями) карієсу.

12. Лікування гострого початкового карієсу (в стадії білої плями). Лікарські засоби, методики.

13. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого поверхневого карієсу.

14. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного поверхневого карієсу.
15. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого середнього карієсу.
16. Послідовність і етапи лікування гострого середнього карієсу.
17. Патоморфологічні зміни тканин зубів при хронічному середньому карієсі.
18. Клініка, діагностика хронічного середнього карієсу.
19. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого глибокого карієсу.
20. Лікування гострого та хронічного середнього карієсу.
21. Послідовність та особливості етапів лікування гострого глибокого карієсу в одне відвідування. Лікувальні пасти: групи, склад, властивості, механізм дії, особливості приготування і накладання.
22. Лікування гострого глибокого карієсу в два відвідування. Послідовність та особливості етапів.
23. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного глибокого карієсу.
24. Лікування хронічного глибокого карієсу. Послідовність етапів та особливості лікування.
25. Квітухий карієс: визначення, причини розвитку, клінічні прояви та діагностика.
26. Вибір тактики препарування каріозних порожнин з урахуванням індивідуальної карієсрезистентності та вітальності зуба, властивостей пломбувальних матеріалів.
27. Лікування квітучого карієсу. Групи лікарських засобів, особливості призначення, дозування.
28. Причини виникнення та профілактика вторинного карієсу.
29. Патоморфологія, клініка та діагностика вторинного карієсу.
30. Некаріозні ураження зубів. Класифікація за Патрикєєвим. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпоплазія, гіперплазія, ендемічний флюороз, аномалії прорізування зубів.
31. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів: травматичні та хімічні ураження.
32. Гіперестезія зубів: причини розвитку, види.
33. Лікування гіперестезії: групи сучасних десенситайзерів, склад, властивості, методики використання.
34. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування клиноподібного дефекту.
35. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування ерозії емалі зуба.
36. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування підвищеної стертості зубів.
37. Зміни кольору зубів (дисколорити) та методи їх усунення.
38. Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації. Інструменти та аксесуари для її проведення та фінішної обробки.
39. Методи і засоби знеболення при лікуванні карієсу.
40. Профілактика карієсу. Визначення. Види профілактики. Значення індивідуальної та суспільної профілактики.
41. Використання фізичних методів в комплексній терапії карієсу: показання, протипоказання, механізм дії, методика проведення.

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 2 «Карієс та некаріозні ураження зубів».

1. Визначити розповсюдженість, інтенсивність та приріст інтенсивності карієсу.
2. Визначити стан резистентності емалі (тест емалевої резистентності).
3. Визначити швидкість ремінералізації емалі (тест КВШРЕ).
4. Діагностувати гострий та хронічний початковий, поверхневий, середній, глибокий карієс, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
5. Провести внутрішньосиндромну диференціальну діагностику різних форм карієсу.
6. Діагностувати вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
7. Діагностувати квітучий карієс, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
8. Призначити загальне лікування квітучого карієсу.
9. Призначити і провести неоперативне лікування гострого початкового карієсу (ремінералізуючу терапію).
10. Призначити і провести оперативне лікування різних форм карієсу.
11. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове, інтралігаментарне, підокісне знеболення.
12. Призначити і провести односеансний метод лікування гострого глибокого карієсу з використанням одонтотропних паст.
13. Призначити і провести двоесеансний метод лікування гострого глибокого карієсу з використанням одонтотропних паст.
14. Призначити по показанням фізичні методи при комплексному лікуванні карієсу та некаріозних уражень зубів.
15. Призначити профілактичні заходи та провести профілактичні маніпуляції для запобігання виникнення карієсу.
16. Діагностувати некаріозні ураження, що виникають до прорізування зубів: гіпоплазія, гіперплазію, флюороз зубів тощо.
17. Діагностувати некаріозні ураження, що виникають після прорізування зубів: травматичні ураження, хімічні ураження, ерозія емалі, гіперестезія, підвищена стертість, клиноподібний дефект.
18. Провести відбілювання зубів різними методами, враховуючи причину дисколориту.
19. Виявити помилки та ускладнення при діагностиці та лікуванні карієсу, використовуючи основні та додаткові методи обстеження, провести їх усунення.

Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 3 «Пульпіт».

1. Пульпіт. Визначення. Етіологія та патогенез. Класифікація пульпітів за Є.М. Гофунгом, КМІ (Е.С. Яворська, Л.І.Урбанович, 1964), МКХ-10. Поняття зворотних та незворотних форм.
2. Причини виникнення та клінічні прояви гострого травматичного пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування.

3. Патоморфологія, клініка, діагностика, гострого обмеженого пульпіту.
4. Патоморфологія, клініка, діагностика гіперемії пульпи.
5. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого дифузного пульпіту.
6. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого гнійного пульпіту.
7. Патоморфологія, клініка і діагностика хронічного фіброзного пульпіту.
8. Патоморфологія, клініка і діагностика хронічного конкрементозного пульпіту.
9. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного гіпертрофічного пульпіту.
10. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного гангренозного пульпіту.
11. Патоморфологія, клініка, діагностика загострення хронічного простого пульпіту.
12. Патоморфологія, клініка, діагностика загострення хронічного гангренозного пульпіту.
13. Диференціальна діагностика гострого глибокого карієсу та хронічного дифузного пульпіту.
14. Диференційна діагностика гострого гнійного пульпіту та гострого гаймориту.
15. Диференційна діагностика гострого дифузного пульпіту та невралгії трійчастого нерва.
16. Диференційна діагностика гострого обмеженого пульпіту та загострення хронічного пульпіту.
17. Диференційна діагностика хронічного середнього карієсу та ерозії емалі.
18. Диференційна діагностика хронічного середнього карієсу та клиноподібного дефекту.
19. Диференційна діагностика хронічного глибокого карієсу та хронічного гангренозного пульпіту.
20. Знеболення при лікуванні пульпіту: види, показання. Групи анестетиків, механізм дії, порівняльна характеристика щодо ефективності та токсичності. Премедикація: поняття, лікарські речовини, особливості проведення.
21. Ендодонтичний інструментарій: класифікація, стандарти ISO. Призначення, правила застосування.
22. Біологічний метод лікування пульпіту. Визначення. Показання та протипоказання. Послідовність та особливість етапів лікування. Обґрунтування вибору лікувальних паст.
23. Вітальна ампутація: визначення, показання, протипоказання. Послідовність та особливості етапів лікування. Можливі ускладнення.
24. Вітальна екстирпація: визначення, показання та протипоказання. Послідовність та особливості етапів лікування.
25. Девітальна екстирпація. Визначення, показання та протипоказання. Послідовність та особливості етапів лікування.
26. Комбінований метод лікування пульпіту. Визначення, послідовність та особливості етапів лікування.

27. Девітальна ампутація. Визначення. Показання та протипоказання. Ефективність методу. Послідовність та особливість етапів лікування.

28. Препарування корневих каналів при лікуванні пульпітів. Механічне та хімічне розширення корневих каналів. Інструменти, сучасні технології.

29. Методи обробки інструментально непрохідних корневих каналів: медикаментозні засоби для хімічного розширення, муміфікації пульпи та імпрегнації непрохідних корневих каналів.

30. Депофорез корневих каналів. Недоліки та можливі ускладнення

31. Вибір сілера для пломбування корневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування, методика пломбування.

32. Способи пломбування корневих каналів при лікуванні пульпіту: метод центрального штифта, латеральної конденсації гутаперчі, холодної і теплої вертикальної конденсації гутаперчі. Помилки та ускладнення.

33. Помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту. Профілактика, способи усунення.

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 3 «Пульпіт».

1. Діагностувати різні за етіологією, патоморфологічними проявами форми гострого та хронічного запалення пульпи, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.

2. Надати невідкладну допомогу пацієнту з гострим гнійним пульпітом.

3. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту методом збереження життєдіяльності пульпи, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.

4. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту вітальним ампутаційним методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.

5. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту вітальним екстирпаційним методом, використовуючи лікарські речовини гемостатичної, антисептичної дії.

6. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним екстирпаційним методом.

7. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним ампутаційним методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікуючих рідин та паст. Виписати рецепти.

8. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним комбінованим методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікуючих рідин та паст. Виписати рецепти.

9. Провести обробку інструментально непрохідних корневих каналів, використовуючи медикаментозні засоби для хімічного розширення, муміфікації пульпи та імпрегнації непрохідних корневих каналів.

10. Провести депофорез кореневого каналу, враховуючи недоліки та можливі ускладнення.

11. Провести пломбування каналів, диференційовано обрати силери різних груп для різних клінічних ситуацій при лікуванні пульпітів.

12. Пломбувати кореневі канали при лікуванні пульпіту методами центрального штифта, вертикальної, холодної та теплої латеральної конденсації гутаперчі.

13. Виявити причини помилок та ускладнень і способи їх усунення при пломбуванні корневих каналів.

Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 4 «Періодонтит»

1. Періодонтит. Визначення, етіологія та патогенез. Класифікація періодонтитів за І.Г.Лукомським, М.І.Грошиковим, С.А.Вайндрухом, МКХ-10.

2. Причини розвитку та клінічні прояви гострого верхівкового медикаментозного періодонтиту.

3. Причини розвитку та клінічні прояви гострого верхівкового травматичного періодонтиту.

4. Патоморфологія, клініка та діагностика гострого серозного верхівкового періодонтиту.

5. Патоморфологія, клініка та діагностика гострого гнійного верхівкового періодонтиту.

6. Патоморфологія, клініка та діагностика хронічного фіброзного верхівкового періодонтиту.

7. Патоморфологія, клініка та діагностика хронічного гранулюючого верхівкового періодонтиту.

8. Патоморфологія, клініка та діагностика хронічного гранульоматозного верхівкового періодонтиту.

9. Патоморфологія, клініка, діагностика загострення хронічного гранулюючого періодонтиту.

10. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного гранульоматозного верхівкового періодонтиту.

11. Патоморфологія, клініка та діагностика загострення хронічного фіброзного верхівкового періодонтиту.

12. Диференційна діагностика хронічного середнього карієсу та хронічного фіброзного періодонтиту.

13. Диференційна діагностика гострого обмеженого пульпіту та гострого серозного періодонтиту.

14. Диференційна діагностика хронічного фіброзного пульпіту та хронічного гранулюючого періодонтиту.

15. Диференційна діагностика гострого верхівкового гнійного періодонтиту та загострення хронічного періодонтиту.

16. Внутрішньосиндромна диференціальна діагностика хронічних форм періодонтиту.

17. Механічна та медикаментозна обробка корневих каналів при лікуванні верхівкового періодонтиту. Сучасні техніки та інструменти.

18. Лікування гострого серозного верхівкового періодонтиту інфекційної етіології: принцип лікування, послідовність та особливості етапів лікування.

19. Лікування гострого травматичного верхівкового періодонтиту. Особливості лікування в залежності від виду травми.

20. Лікування гострого медикаментозного верхівкового періодонтиту. Послідовність та особливість етапів лікування, антидот-терапія.

21. Лікування гострого верхівкового гнійного періодонтиту. Послідовність та особливості етапів. Невідкладна допомога.

22. Лікування хронічного фіброзного верхівкового періодонтиту. Послідовність та особливості етапів лікування.

23. Лікування хронічного верхівкового гранулюючого періодонтиту в одне відвідування: показання, методика. Послідовність та особливості етапів лікування. Вибір пломбувального матеріалу та методу пломбування кореневого каналу.

24. Послідовність та особливості етапів лікування хронічного гранульоматозного верхівкового періодонтиту. Методи впливу на за апікальне вогнище інфекції.

25. Лікування загострення хронічного гранульоматозного верхівкового періодонтиту. Послідовність та особливості етапів лікування.

26. Послідовність та особливості етапів лікування загострення хронічного періодонтиту, ускладненого періоститом.

27. Лікування хронічного верхівкового періодонтиту в скорочені терміни. Показання. Послідовність та особливості етапів лікування.

28. Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації вітальних зубів та зубів після ендодонтичного лікування.

29. Помилки та ускладнення при ендодонтичному лікуванні верхівкового періодонтиту. Профілактика, способи усунення.

30. Способи пломбування корневих каналів при лікуванні пульпітів, періодонтитів. Особливості вибору силерів та методу obturaції каналів за допомогою філерів (метод центрального штифта, вертикальної і латеральної конденсації гутаперчі).

31. Використання фізичних методів в комплексній терапії пульпітів, періодонтитів: показання, протипоказання, особливості призначення, методика проведення.

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 4 «Періодонтит».

1. Діагностувати різні за етіологією, патоморфологічними проявами форми гострого та хронічного запалення верхівкового періодонтиту, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.

2. Проводити внутрішньосиндромну диференціальну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.

3. Проводити позасиндромну диференціальну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.

4. Проводити рентгенологічну діагностику хронічних форм періодонтиту.

5. Проводити аналіз комп'ютерної томографії ділянки щелепно-лицьової області.

6. Провести поетапне лікування гострих форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів.

7. Надати невідкладну допомогу пацієнту з гострим гнійним верхівковим періодонтитом.

8. Провести поетапне лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів, використовуючи різні методи впливу на заапикальне вогнище інфекції.

9. Призначити та провести лікування хронічного верхівкового періодонтиту в одне відвідування, використовуючи сучасні технології обробки та пломбування кореневого каналу.

10. Провести планування та виконати реставрацію вітальних зубів та зубів після ендодонтичного лікування.

11. Призначити фізичні методи при лікуванні різних форм періодонтиту: внутрішньоканальний електрофорез, депофорез, УВЧ-терапію, лазеротерапію, флюктуоризацію, д'Арсонвалізацію.

12. Виявляти помилки, допущені в діагностиці та на етапах лікування періодонтиту, проводити маніпуляції для їх усунення.

Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 5 «Особливості обстеження хворих з патологією пародонта. Систематика хвороб пародонта»

1. Класифікація захворювань пародонта (М.Ф. Данилевський, МКХ-10, Міжнародна класифікація ЕРР і ААР, 2017). Позитивні якості і недоліки.

2. Частота захворювань пародонта серед різних груп населення. Визначення інтенсивності ураження пародонту за Russel (П), КПП, індексом ВООЗ (СРІТН).

3. Патогенетичний зв'язок захворювань пародонта з патологією нервової, серцево-судинної, ендокринної та імунної систем. Вклад вітчизняних вчених.

4. Сучасна уява про етіологію та патогенез захворювань пародонта. Роль місцевих та загальних факторів.

5. Критерії оцінки стану пародонта. Гігієнічні та пародонтальні індекси (Green-Vermillion, інтердентальний, П, РМА, КПП, СРІТН).

6. Поняття про мікробну біоплівку: структура, властивості. Зубний камінь. Утворення. Вплив на тканини пародонта.

7. Основні та допоміжні методи діагностики захворювань пародонта.

8. Лабораторні методи обстеження хворих з патологією пародонта.

9. Функціональні методи обстеження хворих з патологією пародонта.

10. Рентгендіагностика хворих з патологією пародонта.

11. Помилки та ускладнення в обстеженні хворих з патологією пародонта.

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 5 «Особливості обстеження хворих з патологією пародонта. Систематика хвороб пародонта»

1. Працювати стоматологічним обладнанням та інструментами, вміти їх стерилізувати.

2. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря на терапевтичному прийомі.

3. Провести клінічне обстеження хворого з патологією пародонта, правильно оформити історію хвороби, пародонтограму.
4. Визначити індекси гігієни порожнини рота і оцінити їх.
5. Визначити індекси РМА, ПІ, КПІ, СРІТН, пробу Шиллера-Писарева, індекс кровоточивості та вміти їх аналізувати.
6. Вміти складати план додаткового обстеження хворого із патологічними змінами пародонта.
7. Провести пробу М.А. Ясиновського, функціональні методи обстеження пародонтологічного пацієнта та вміти їх оцінити.
8. Вміти аналізувати рентгенограми зубів, пародонта.
9. Вміти аналізувати клінічний та біохімічний аналізи крові.

Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 6 «Клініка та діагностика хвороб пародонта».

1. Папіліт. Різновиди. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
2. Катаральний гінгівіт. Етіологія, патогенез. клініка, діагностика, диференціальна діагностика.
3. Гіпертрофічний гінгівіт. Етіологія, патогенез. клініка, діагностика, диференціальна діагностика.
4. Виразково-некротичний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.
5. Локалізований пародонтит. Етіологія, патогенез, діагностика, диференційна діагностика.
6. Генералізований пародонтит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.
7. Пародонтоз. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 6 «Клініка та діагностика хвороб пародонта».

1. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога.
2. Провести клінічне обстеження хворого з патологією пародонта, правильно оформити історію хвороби.
3. Визначити індекси гігієни порожнини рота і оцінити їх.
4. Визначити індекси РМА, ПІ, КПІ, СРІТН, пробу Шиллера-Писарева, індекс кровоточивості та вміти їх аналізувати.
5. Скласти план додаткового обстеження хворого з патологією пародонта.
6. Взяти матеріал для цитологічного та бактеріологічного досліджень при наявності патологічних змін у тканинах пародонта.
7. Вміти аналізувати рентгенограми зубів, пародонта; результати функціонального обстеження.
8. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові.

Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 7 «Лікування та профілактика хвороб пародонта».

1. Загальні принципи лікування пацієнтів з різними захворюваннями тканин пародонта.
2. Терапевтичні місцеві втручання. Способи видалення зубних відкладень: ручний, апаратні, хімічний, комбінований. Переваги та недоліки методики.
3. Лікарські засоби та їх застосування при місцевому втручанні.
4. Пародонтальні пов'язки. Призначення, різновиди, методика застосування.
5. Кюретаж пародонтальних кишень. Різновиди. Методика проведення. Застосування лікарських засобів.
6. Ортопедичні місцеві втручання. Усунення травматичної оклюзії.
7. Шинування. Показання, види, методика.
8. Загальне лікування пародонтиту. Ціль. Різновиди.
9. Показання та протипоказання до застосування загальної терапії.
10. Загальне лікування хворих на пародонтит. Вибір лікарських препаратів.
11. Групи лікарських засобів, методи їх застосування. Механізм дії.
12. Фізичні методи лікування захворювань пародонта. Показання, протипоказання.
13. Методика проведення електролікування, магніто- та лазеротерапії, бальнеотерапії, масажу.
14. Помилки та ускладнення в лікуванні хворих на пародонтит.
15. Профілактика захворювань пародонта (первинна, вторинна, третинна).
16. Суспільні заходи профілактики захворювань пародонта.
17. Індивідуальна профілактика захворювань пародонта.
18. Засоби гігієни порожнини рота.
19. Алгоритми індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані тканин пародонта.
19. Організація та оснащення пародонтологічного кабінету (відділення).
20. Диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта. Принципи. Документація.
21. Диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта. Оцінка ефективності.

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 7 «Лікування та профілактика хвороб пародонта».

1. Скласти план лікування пацієнта із хворобами пародонта.
2. Провести професійну гігієну порожнини рота.
3. Виконати вибіркоче зішліфовування та вирівнювання оклюзійної поверхні зубів.
4. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
5. Накладати лікувальні нетвердіючі та твердіючі пов'язки при терапії захворювань пародонту.
6. Виконати розтин пародонтального абсцесу.
7. Виконати кюретаж пародонтальних кишень.
8. Виконати діатермокоагуляцію при лікуванні захворювань пародонту та слизової оболонки порожнини рота.
9. Провести інтрадентальний електрофорез, вакуум-масаж.

10. Виписати рецепти лікарських засобів та призначити фізіотерапевтичне лікування.

11. Дати рекомендації щодо алгоритму індивідуальної гігієни порожнини рота.

12. Володіти формами та методами санітарно-просвітницької роботи

**Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 8
“Первинні (самостійні) ураження слизової оболонки порожнини рота”.**

1. Хвороби слизової оболонки порожнини рота. Класифікація. Роль зовнішніх і внутрішніх факторів в етіології та патогенезі.

2. Вплив спиртних напоїв та паління на виникнення, розвиток, перебіг захворювань слизової оболонки порожнини рота.

3. Первинні стоматити, що викликані дією механічного, хімічного та фізичного фактора. Причини, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

4. Лейкоплакія. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

5. Зміни слизової оболонки порожнини рота при променевої терапії новоутворень щелепно-лицевої ділянки. Лікування, профілактика.

6. Катаральний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

7. Герпетичні ураження червоної кайми губ і слизової оболонки порожнини рота у дорослих. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

8. Гострий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

9. Виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

10. Кандидоз слизової оболонки порожнини рота. Причини. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

**Перелік практичних завдань до змістовного модуля 8
“Первинні (самостійні) ураження слизової оболонки порожнини рота”.**

1. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.

2. Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного досліджень.

3. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.

4. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення та електрознеболення.

5. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.

**Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 9
«Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез проявів на слизовій оболонці порожнини рота, їх клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога».**

1. Ураження слизової оболонки порожнини рота при ВІЛ-інфекції і СНІДі. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

2. Ураження слизової оболонки порожнини рота при грипі, інфекційному мононуклеозі, ящурі, оперізуючому лишайі. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

3. Прояви сифілісу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

4. Прояви туберкульозу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

5. Гонорея. Етіологія, патогенез, прояви на слизовій оболонці порожнини рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

**Перелік практичних завдань до змістовного модуля 9
«Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез проявів на слизовій оболонці порожнини рота, їх клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога».**

1. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.

2. Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного досліджень.

3. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.

4. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення та електрознеболення.

5. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.

**Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 10
«Зміни слизової оболонки порожнини рота при соматичних захворюваннях, алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях.
Тактика лікаря-стоматолога».**

1. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології серцево-судинної системи. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

2. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології травного каналу. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

3. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології ендокринної системи. Клініка, діагностика, лікування.

4. Ураження слизової оболонки порожнини рота при гіпо- та авітамінозах. Причини. Клінічні прояви, лікування, профілактика.

5. Ураження слизової оболонки порожнини рота при лейкозі, агранулоцитозі. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

6. Прояви перніціозної анемії в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

7. Пухирчатка. Її прояви в порожнині рота. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

8. Червоний плесканий лишай. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

9. Червоний вовчак. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

10. Алергічні стоматити. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
11. Методика постановки та оцінки алергічних проб (звичайний та ротаційний прик-тест), їх значення для діагностики медикаментозної алергії.
12. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
13. Багатоформна ексудативна еритема. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування
14. Прояви інтоксикацій солями важких металів у порожнині рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
15. Анафілактичний шок. Діагностика. Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці.
16. набряк Квінке. Клінічні прояви. Надання невідкладної допомоги.

**Перелік практичних завдань до змістовного модуля 10
«Зміни слизової оболонки порожнини рота при соматичних
захворюваннях, алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях.
Тактика лікаря-стоматолога».**

1. Працювати стоматологічним обладнанням та інструментами, вміти їх стерилізувати.
2. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі.
3. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
4. Визначити і оцінити індекси гігієни порожнини рота і оцінити їх.
5. Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного досліджень.
6. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного та біохімічного аналізу крові, сечі.
7. Проводити іригацію та аплікацію лікарських засобів.
8. Виписати рецепти медикаментозних засобів і призначити фізіотерапевтичне лікування.
9. Дати рекомендації щодо гігієни порожнини рота.

**Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 11
«Хвороби язика та губ. Передракові захворювання слизової оболонки
порожнини рота та червоної кайми губ. Стоматогенна
хроніоінтоксикація».**

1. Первинні глосити. Десквамативний та ромбоподібний глосити. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування.
2. Складчастий та волосатий язик. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування.
3. Глосалгія, глосодинія. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
4. Ексфолюативний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

5. Гландулярний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
6. Актинічний хейліт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
7. Екзематозний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
8. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Класифікація.
9. Абразивний преканцерозний хейліт Манганотті. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
10. Стоматогенна хроїнтоксикація. Поняття. Теорії виникнення, патогенез.
11. Діагностика стоматогенної хроїноінфекції та хроїнтоксикації.
12. Клініка стоматогенної хроїноінфекції та хроїнтоксикації.
13. Лікування і профілактика стоматогенної хроїноінфекції та хроїнтоксикації.

**Перелік практичних завдань до змістовного модуля 11
«Хвороби язика та губ. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Стоматогенна хроїнтоксикація».**

1. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря на терапевтичному прийомі.
2. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
3. Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного досліджень.
4. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.
5. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення та електрознеболення.
6. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
7. Виписати рецепти медикаментозних засобів і призначити фізіотерапевтичне лікування.
8. Провести професійну гігієну порожнини рота.

**Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 12
«Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих, диференціальна діагностика захворювань твердих тканин зубів та ендодонта. Сучасні методи лікування та профілактики».**

1. Класифікація некаріозних уражень зубів (В.К. Патрикеева, МКХ-10).
2. Сучасний стан про етіологію, патогенез, клініку, діагностику некаріозних уражень зубів, що виникають в період формування зубних зачатків: гіпоплазія та флюороз зубів.
3. Сучасний стан про етіологію, патогенез, клініку, діагностику некаріозних уражень зубів, що виникають після прорізування зубів: клиноподібний дефект, ерозія твердих тканин зубів, некроз твердих тканин зубів.

4. Гіперестезія твердих тканин зуба. Клініка, діагностика, сучасні методи лікування.
5. Травми зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
6. Зубний наліт. Механізм утворення, структура, фізичні властивості, хімічний склад. Мікроорганізми зубного нальоту. Методики видалення зубного нальоту.
7. Флюороз зубів. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
8. Способи відбілювання зубів, уражених флюорозом (І.О. Новік, 1951; В.К. Патрикеев, 1958; Г.Д. Овруцький, 1962; А.К. Ніколішин, 1977, 1989; Н.М. Іленко, 1991 та ін.).
9. Сучасні методи відбілювання зубів (застосування перекису водню і перекису карбаміду). Вплив фізичних факторів.
10. Карієс: визначення поняття, показники ураження зубів карієсом, їх значення в організації стоматологічної допомоги населенню для оцінки ефективності лікування.
11. Теорія виникнення карієсу зубів Міллера. Переваги і недоліки. Внесок Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського у вирішення проблеми етіології та патогенезу карієсу.
12. Експериментальний карієс. Внесок вітчизняних вчених в розробку проблеми карієсу (Н.С. Нікітін, М.Г. Бугайова, І.А. Бегельман, А.Є. Шарпенак).
13. Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу. Внесок А.І. Рібакова, Є.В. Боровського, П.А. Леуса, В.К. Леонтьєва, В.Р. Окушко у вирішення проблеми.
14. Класифікація карієсу. Диференціальна діагностика каріозних уражень зубів.
15. Сучасні методи лікування та відновлення зубів з каріозними ураженнями.
16. Профілактика карієсу: види, способи застосування. Гігієна порожнини рота. Оцінка ефективності, її роль в профілактиці та лікуванні карієсу.
17. Пульпіт. Етіологія. Роль мікрофлори і шляхи проникнення інфекції. Патогенез пульпіту. Роль сенсibiliзації організму.
18. Класифікація пульпіту Ю.М. Гофунга, робоча класифікація кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології ВДНЗУ "УМСА", їх позитивні і негативні сторони.
19. Диференціальна діагностика пульпітів. Дистрофічні зміни в пульпі при загальних захворюваннях організму.
20. Консервативний метод лікування пульпіту: суть, обґрунтування та показання до застосування, лікувальні засоби, механізм дії на пульпу, методика лікування.
21. Хірургічні методи лікування пульпіту. Знеболення. Різновиди, показання до застосування, позитивні та негативні аспекти.
22. Етіологія та патогенез періодонтиту. Класифікація періодонтиту І.Г. Лукомського, С.А. Вайндруха.
23. Диференціальна діагностика періодонтитів. Рентгендіагностика. Рентгенологічна характеристика змін у періодонті за С.А. Вайндрухом.
24. Особливості та основні етапи лікування періодонтиту. Сучасні технології інструментальної та медикаментозної обробки кореневих каналів.

25. Лікування періодонтиту з важко прохідними і непрохідними кореневими каналами. Лікарські засоби та способи розширення корневих каналів.

26. Фізичні методи в комплексному лікуванні пульпіту та періодонтиту.

**Перелік практичних завдань до змістовного модуля 12
«Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих,
диференціальна діагностика захворювань твердих тканин зубів та
ендодонта. Сучасні методи лікування та профілактики».**

1. Обладнати стоматологічний кабінет і забезпечити його функціонування з дотриманням основ ергономіки в стоматології.

2. Працювати стоматологічним обладнанням та інструментами, вміти їх стерилізувати.

3. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі.

4. Провести клінічне обстеження хворого з патологією зубів, тканин пародонту, слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.

5. Визначити індекси гігієни порожнини рота та оцінити їх.

6. Провести такі додаткові методи обстеження пацієнта, як ЕОД ТЕР, та вміти їх оцінити.

7. Вміти аналізувати рентгенограми зубів, пародонта.

8. Аналізувати результати функціонального, цитологічного, гістологічного, бактеріологічного обстеження пацієнта, клінічного та біохімічного аналізів крові та сечі.

9. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення.

10. Провести вибілювання зубів.

11. Провести ремінералізацію твердих тканин зубів.

12. Покрити зуби лікувальними та профілактичними лаками, гелями.

13. Провести герметизацію фісур.

14. Препарувати каріозні порожнини під різні пломбувальні матеріали.

15. Проводити розкриття порожнин зубів.

16. Виконати ампутацію та екстирпацію пульпи.

17. Накладати девіталізуючі засоби при лікуванні пульпіту.

18. Лікувати запалення та ушкодження пульпи методом збереження її життєдіяльності.

19. Провести медикаментозну та інструментальну обробку корневих каналів.

20. Виконати імпрегнацію, депофорез, запломбувати кореневі канали (пастами, цементами, штифтами).

21. Закрити перфорацію дна, стінок каріозної порожнини та порожнини зуба.

22. Накладати тимчасові пломби і герметичні пов'язки при лікуванні карієсу, пульпіту, періодонтиту.

23. Пломбувати відпрепаровані каріозні порожнини зуба цементами, амальгамами, композиційними матеріалами.

24. Провести шліфування та полірування пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів.

**Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 13
«Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих,
диференціальна діагностика захворювань пародонта та слизової
оболонки порожнини рота. Сучасні методи лікування та профілактики.
Диспансеризація хворих у клініці терапевтичної стоматології».**

1. Класифікація захворювань пародонта (М.Ф. Данилевський, МКХ-10). Позитивні якості і недоліки.
2. Сучасні уявлення про етіологію та патогенез захворювань пародонта. Роль місцевих та загальних факторів.
3. Критерії оцінки стану пародонта. Гігієнічні та пародонтальні індекси (Федорова-Володкіної, Green-Vermillion, інтердентальний індекс, ПІ, РМА, КПІ, СРІТН).
4. Диференціальна діагностика захворювань пародонта.
5. Місцеві втручання при лікуванні хвороб пародонта. Способи видалення зубних відкладень. Кюретаж пародонтальних кишень. Методика проведення. Застосування лікарських речовин.
6. Загальне лікування пародонтиту. Показання. Вибір лікарських препаратів.
7. Фізичні методи лікування захворювань пародонта. Показання, протипоказання, методика (бальнеотерапія, масаж, електролікування; магніто- та лазеротерапія).
8. Профілактика захворювань пародонта.
9. Хвороби слизової оболонки порожнини рота. Класифікація.
10. Первинні стоматити, що викликаються внаслідок дії механічної, хімічної та фізичної травми. Причини, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
11. Інфекційні (аутоінфекційні) стоматити. Причини виникнення, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
12. Кандидоз слизової оболонки порожнини рота. Причини. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
13. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології травного каналу, серцево-судинної, ендокринної, нервової систем. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
14. Ураження слизової оболонки порожнини рота при лейкоміях, агранулоцитозі. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
15. Прояви перніціозної анемії в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
16. Алергічні стоматити. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
17. Прояви інтоксикацій солями важких металів у порожнині рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
18. Глосалгія, глосодинія. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
19. Пухирчатка. Її прояви в порожнині рота. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
20. Червоний плескатий лишай. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

21. Прояви сифілісу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
22. Прояв туберкульозу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
23. Первинні глосити. Гландулярний, ексфолюативний хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
24. Актинічний хейліт. Екзематозний хейліт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
25. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
26. Десквамативний і ромбоподібний глосит. Складчастий та волосатий язик. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
27. Ураження слизової оболонки порожнини рота при ВІЛ-інфекції і СНІДі. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
28. Перша медична допомога хворим на гострий пульпіт, періодонтит, пародонтит.
29. Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці, набряку Квінке, гіпертонічному кризі, непритомності.

**Перелік практичних завдань до змістовного модуля 13
«Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих,
диференціальна діагностика захворювань пародонта та слизової
оболонки порожнини рота. Сучасні методи лікування та профілактики.
Диспансеризація хворих у клініці терапевтичної стоматології».**

1. Обладнати стоматологічний кабінет і забезпечити його функціонування з дотриманням основ ергономіки в стоматології.
2. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря на терапевтичному прийомі.
3. Провести клінічне обстеження хворого з патологією зубів, тканин пародонту, слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
4. Визначити індекси гігієни порожнини рота і оцінити їх.
5. Визначити індекси РМА, ПІ, КПІ, СРІТН, пробу Шиллера-Писарева, індекс кровоточивості та вміти їх аналізувати.
6. Провести зазначені додаткові методи обстеження пацієнта та вміти їх оцінити: ЕОД; проба В.І. Кулаженка; алергологічні проби *in vivo*.
7. Взяти матеріал для цитологічного та бактеріологічного досліджень.
8. Вміти аналізувати рентгенограми зубів, пародонта; функціонального обстеження.
9. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного та біохімічного аналізів крові, сечі.
10. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення та електрознеболення.
11. Провести видалення зубних відкладень.
12. Виконати вибіркоче зішліфовування та вирівнювання оклюзійної поверхні зубів.

13. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
14. Накладати нетвердіючі та твердіючі пов'язки при лікуванні захворювань пародонту.
15. Виконати діатермокоагуляцію при лікуванні пульпіту, періодонтиту, захворювань пародонта та слизової оболонки порожнини рота.
16. Провести інтрадентарний електрофорез, вакуум-масаж.
17. Виконати розтин пародонтального абсцесу.
18. Провести кюретаж пародонтальних кишень.
19. Надати невідкладну допомогу хворому при непритомності, колапсі, шоку.
20. Надати невідкладну допомогу хворому при набряку Квінке, анафілактичному шоку.
21. Вміти провести штучне дихання та непрямий масаж серця.
22. Виписати рецепти медикаментозних засобів та призначити фізіотерапевтичне лікування.
23. Провести професійну гігієну порожнини рота.
24. Дати рекомендації щодо гігієни порожнини рота.
25. Володіти формами та методами санітарно-просвітницької роботи.

11. Методи навчання

Методи навчання - апробовані й систематично функціонуючі способи взаємопов'язаної діяльності тих, хто навчає (методи викладання), і тих, хто навчається (методи учіння), спрямовані на вирішення в навчальному процесі певних освітніх, виховних і розвивальних завдань.

При вивченні навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» використовуються наступні методи навчання:

- **вербальні** (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- **наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- **практичні** (різні види вправління, виконання графічних робіт, проведення експерименту, практики).
- **пояснювально-ілюстративні** або **інформаційно-рецептивні**, які передбачають пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;
- **репродуктивний**, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком;
- **метод проблемного викладу**, котрий полягає в тому, що викладач ставить проблему і сам її вирішує, демонструючи протиріччя, якими характеризується процес пізнання, при цьому завдання студентів полягає в контролюванні послідовності викладення матеріалу, суттєвості доказів, прогнозуванні наступних кроків викладача; цей МН реалізується шляхом навчання студентів на проблемних ситуаціях з метою успішної попередньої підготовки до майбутньої роботи в реальних умовах практичних лікувальних закладів;
- **частково-пошуковий** або **евристичний**, спрямований на оволодіння окремими елементами пошукової діяльності, наприклад: викладач формулює проблему, студенти – гіпотезу;
- **дослідницький**, сутність якого полягає у організації викладачем пошукової творчої діяльності студентів шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань.

Методи навчання також можуть бути поділені на:

- методи, що забезпечують **сприймання і засвоєння** знань студентами (лекції, самостійна робота, інструктаж, консультація);
- **методи застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок** (практичні заняття, контрольні завдання, робота в клініці, проведення практики);
- методи **перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок**;
- методи **заохочення і покарання**.

Слід пам'ятати, що максимальна ефективність навчання може бути досягнута лише за умови раціонального (системного) поєднання різних методів.

12. Методи контролю

Загальна мета контролю підпорядкована основному завданню — забезпечення високого теоретичного і наукового рівня навчально-виховної роботи і, отже, якісної підготовки кадрів. Конкретна мета контролю полягає у визначенні якості засвоєння навчального матеріалу, ступеня відповідності сформованих компетентностей цілям і завданням навчання навчальної дисципліни.

Принципи контролю: всеосяжний характер, систематичність, цілеспрямованість, об'єктивність, дієвість, єдність вимог, постійне вдосконалення всіх його форм і методів.

Ефективне функціонування системи педагогічного контролю потребує дотримання певних умов:

- викладачі й студенти, оцінюючи стан навчальної роботи, діють за єдиними узгодженими критеріями, обґрунтування яких усім відоме заздалегідь;
- оцінки, отримані в результаті контролю, вважаються не порушними, не піддаються сумніву як з боку тих, хто контролює, так і з боку тих, кого контролюють, оскільки будуються на об'єктивних критеріях, відомих обома сторонам;
- контроль і його результати вимагають гласності, щоб будь-хто мав змогу уважно вивчити їх, зробити на підставі цього обґрунтовані висновки, які налаштовують на активну позитивну роботу, спрямовану на необхідне коригування навчального процесу.

До контролю знань, умінь і навичок висуваються такі вимоги:

- **об'єктивність** — створення умов, за яких би максимально точно виявлялися знання, вміння і навички студентів, висунення єдиних вимог, справедливе ставлення до кожного студента, неприпустимість наявності елементів упередженості, прагнення вишукати негативні факти або нав'язати суто особисті погляди контролюючого на ті чи інші теоретичні проблеми, методичні прийоми і т.і.; водночас слід пам'ятати, що об'єктивність контролю несумісна з ліберальним ставленням до недоліків і помилок, поверховістю та вузькістю в аналізі й оцінці роботи, що перевіряється;
- **обґрунтованість оцінок** — їх аргументація;
- **систематичність** — важливий психологічний чинник, що сприяє формуванню таких якостей, як організованість і дисциплінованість, формує наполегливість і спрямованість на досягнення мети;
- **індивідуальний і диференційований підхід до оцінки знань, умінь і навичок** передбачає застосування таких дидактичних умов, за яких знижується психологічна напруженість, ураховуються особливості нервової системи студента, його характеру, потенційних можливостей, здібностей тощо, завдяки чому викладач стає спроможним

якомога повніше, правильніше й об'єктивніше виявити й оцінити знання кожного студента;

▪ **усебічність та оптимальність** передбачає: по-перше, адекватність контролю цілям навчання, тобто змістовний бік контролю має контролювати те, чого навчали студентів і враховувати обсяг матеріалу, який потрібно засвоїти; по-друге, валідність контролю, він має охоплювати весь обсяг знань, умінь і навичок, що контролюється; по-третє, надійність — усталеність результатів, здобутих за повторним контролем через певний час, а також близькість результатів під час проведення контролю різними викладачами;

▪ **професійна спрямованість** контролю, яка зумовлена цільовою підготовкою спеціаліста і тим самим сприяє підвищенню мотивації пізнавальної діяльності студентів — майбутніх фахівців.

Форми контролю:

- за охоптом студентів: фронтальний, індивідуальний, парний, груповий;
 - за способом реалізації: усний, письмовий;
 - за способом організації: контроль викладачем, взаємоконтроль, самоконтроль;
 - за використанням засобів навчання: контроль за допомогою друкованих засобів, об'ємних засобів (моделей, муляжів, тренажерів, апаратів), технічних засобів, комп'ютерних систем у тому числі з підтримкою мультимедійних файлів;
 - за рівнем стандартизації: стандартизований, нестандартизований.
- Кожна з форм контролю має особливості та зумовлюється метою, змістом, методами і характером навчання.

Усне опитування дає змогу контролювати не лише знання, а й вербальні здібності, сприяє виправленню мовленнєвих помилок. Відтворення матеріалу сприяє кращому його запам'ятовуванню, активному використанню наукових понять, що неможливо без достатнього застосування їх у мовленні.

Письмове опитування допомагає з'ясувати рівень засвоєння матеріалу, але слід виключати можливість списування і ретельно слідкувати за студентами під час цього опитування. Письмові роботи потребують досить великої кількості часу викладача для перевірки.

Невід'ємним елементом системи навчального процесу у вищих медичних навчальних закладах III і IV рівнів акредитації школи є **тестування** як стандартизований метод оцінювання, який відповідає новим цілям і завданням вищої медичної освіти та сприяє індивідуалізації й керованості навчального процесу і покликаний забезпечити якість підготовки майбутнього лікаря.

Усі форми контролю, при вмілому їх здійсненні, супроводжуються вказівками, порадами й рекомендаціями викладача студенту. Контроль в усіх випадках дає змогу перевіряемому винести уроки з перевірки його роботи і зробити правильні висновки на майбутнє.

Оцінка й відмітка.

Практичне застосування будь-якої з форм педагогічного контролю завершується оцінками й відмітками.

Оцінка — спосіб і результат встановлення факту відповідності чи невідповідності засвоєних знань і сформованих умінь і навичок цілям та завданням навчання. Оцінка також передбачає виявлення причин, які

заважали засвоєнню, і засобів організації навчальної діяльності для усунення прогалин у знаннях.

Відмітка – числовий аналог оцінки і має кілька рангових значень.

В основу оцінювання якості знань, умінь і навичок студентів покладено вимоги програм з навчальних дисциплін, але незалежно від специфіки предмета загальними вимогами є наступні:

- розуміння і ступінь засвоєння питання, повнота, яка вимірюється кількістю програмних знань про об'єкт, що вивчається;
- глибина, яка характеризує сукупність зв'язків між знаннями, що усвідомлюються студентами;
- методологічне обґрунтування знань;
- ознайомлення з основною літературою з навчальної дисципліни, а також із сучасною періодичною вітчизняною та зарубіжною літературою за спеціальністю;
- умінь застосовувати теорію на практиці, розв'язувати ситуаційні задачі тощо; оперативність, тобто кількість ситуацій, в яких студент може застосувати свої знання на практиці;
- ознайомлення з історією і сучасним станом науки та перспективами її розвитку;
- логіка, структура, стиль відповіді й умінь студента захищати науково-теоретичні положення, що висуваються, усвідомленість, узагальненість, конкретність;
- гнучкість, тобто вміння студента самостійно знаходити ситуації, в яких застосовуються знання;
- міцність знань.

У процесі здійснення педагогічного контролю слід брати до уваги, що:

- недоцільно контролювати те, що має бути засвоєно студентом на рівні ознайомлення, первинного уявлення або розпізнавання;
- не слід застосовувати контроль, якщо викладач упевнений, що всі студенти впораються із завданням на 100 %, водночас інколи доцільно давати такі завдання, з якими більшість студентів впорається, адже у такий спосіб стимулюється віра студентів у свої сили;
- добре організований поетапний контроль знижує необхідність у підсумковому або взагалі робить останній непотрібним;
- необхідно варіювати засоби контролю;
- створення спокійної доброзичливої атмосфери в процесі контролю сприяє кращій роботі студентів і позитивно впливає на його результати.

Оцінювання поточної навчальної діяльності студента проводиться при засвоєнні кожної теми модуля шляхом виставлення оцінки за 4-х бальною традиційною шкалою, в кінці модуля підраховується середня оцінка, яка конвертується у бали.

Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента складає **120 балів**.

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі разом з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при захисті реферату та при підсумковому модульному контролі.

13. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля (змістовних модулів) на останньому занятті з модуля. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, і при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Підсумковий модульний контроль проводиться стандартизовано і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Теоретична частина ПМК складається з 25 тестових завдань (кожен по 2 бали – всього 50 балів) та 1-го теоретичного питання та 2-х практичних завдань, які оцінюються по 10 балів. Практична підготовка оцінюється за вмінням студента проводити обстеження пацієнта, диференційну діагностику захворювань, встановлювати діагноз, обґрунтовано обирати метод лікування, виконувати основні стоматологічні маніпуляції на фантомах (всього 80 балів). **Підсумковий модульний контроль** зараховується студенту, якщо він набрав не менше **50** балів з 80 можливих. **Разом** сума балів за кожен модуль – 200.

Підсумкова семестрова атестація

Складання семестрових підсумкових атестацій (СПА, іспитів).

До складання підсумкової атестації допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану, і в індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) наявна відмітка про допуск до складання СПА.

Останній підсумковий модульний контроль з навчальної дисципліни, що підлягає СПА, проводиться у формі іспиту. Для студентів з нормативним (скороченим) терміном навчання семестрова підсумкова атестація на 2-му курсі навчання не проводиться.

Іспит приймає комісія, яка затверджується наказом ректора, у складі: екзаменатор, члени комісії – представники деканату та профільних кафедр, у присутності викладача, який останнім викладав у даній студентській групі.

Оцінка за іспит відповідає шкалі:

Оцінка «5» – 80-71 бал;

Оцінка «4» – 70-61 бал;

Оцінка «3» – 60-50 балів;

Оцінка «2» – менше 50 балів.

Результати складання студентом СПА (іспиту) фіксується у «Відомості успішності студентів з дисципліни» та скріплюється підписами екзаменатора та членів комісії, після чого результати складання СПА оголошуються студентам.

14. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимум 120 балів) – конвертація сумарної оцінки поточної успішності за модуль – проводиться лише після поточного заняття, що передує підсумковому модульному контролю. Конвертація проводиться за наступним алгоритмом:

– підраховується середня оцінка студента за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять, що належать до даного модуля (з точністю до сотих бала);

– для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності за модуль середню оцінку отриману за традиційною 4-бальною шкалою треба помножити на коефіцієнт 24. Винятком є випадок,

коли середня за традиційною 4-бальною шкалою оцінка складає 2 бала. У цьому разі студент отримує 0 балів за багатобальною шкалою;

– середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять у модулі, а не на фактично відвідану студентом.

**Відповідність середнього балу поточної успішності за
традиційною
4-бальною шкалою сумарній оцінці поточної успішності за
модуль**

Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності для всіх модулів дисципліни **складає 72 бала.**

Середній бал поточної успішності за традиційною 4-бальною шкалою	Бали за поточну успішність після конвертації середнього балу
2,00	0
2,05	49
2,10	50
2,15	52
2,20	53
2,25	54
2,30	55
2,35	56
2,40	58
2,45	59
2,50	60
2,55	61
2,60	62
2,65	64
2,70	65
2,75	66
2,80	67
2,85	69
2,90	70
2,95	71
3,00	72
3,05	73
3,10	74
3,15	75
3,20	77
3,25	78
3,30	79
3,35	80
3,40	82
3,45	83
3,50	84
3,55	85
3,60	86

3,65	87
3,70	89
3,75	90
3,80	92
3,85	93
3,90	94
3,95	95
4,00	96
4,05	97
4,10	98
4,15	99
4,20	101
4,25	102
4,30	103
4,35	104
4,40	106
4,45	107
4,50	108
4,55	109
4,60	110
4,65	111
4,70	113
4,75	114
4,80	115
4,85	116
4,90	118
4,95	119
5,00	120

Результат підсумкового модульного контролю оцінюється у балах (традиційна 4-бальна оцінка не виставляється). Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю складає 80 балів. Мінімальна кількість балів підсумкового модульного контролю, за якої контроль вважається складеним, є 50 балів.

Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів. Критерії оцінювання ПМК визначаються кафедрою, затверджуються цикловою методичною комісією з питань впровадження кредитно-модульної системи навчання та доводяться до відома студентів на початку вивчення дисципліни (перше лекційне та практичне заняття).

Оцінка з дисципліни

Оцінка з дисципліни “Терапевтична стоматологія” виставляється лише студентам, яким зараховані всі модулі з дисципліни. Заохочувальні бали за рішенням Вченої Ради можуть додаватися до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни серед ВНЗ України, студентських конференціях та ін. Об’єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів має перевірятися статистичними методами (за коефіцієнтом кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового модульного контролю).

Оцінка з дисципліни виставляється кафедрою за традиційною (національною) 4-бальною шкалою на підставі середньої кількості балів за всі модулі, що передбачені програмою дисципліни.

Шкала переведення середньої кількості балів за всі модулі, що передбачені програмою з дисципліни у традиційну оцінку за 4-ьох бальною шкалою дисциплін та для всіх кафедр є єдиною (згідно з таблицею).

Переведення середньої кількості балів за всі модулі, що передбачені програмою з дисципліни, у традиційну оцінку за 4-бальною шкалою

Середня кількість балів за всі модулі, що передбачені програмою дисципліни	Традиційна оцінка за 4-бальною шкалою
122 – 149,99	«3»
150 – 179,99	«4»
180 – 200	«5»

Оцінка з дисципліни не конвертується з оцінки ECTS.

Оцінка з дисципліни виставляється студенту не пізніше, ніж у наступний робочий день після останнього підсумкового модульного контролю.

У разі, якщо студент не пересклав хоча б один підсумковий модульний контроль до початку нового семестру, він отримує за дисципліну традиційну оцінку „2” і оцінку ECTS „F”, що є підставою для відрахування студента.

15. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни;
2. Довідники для студентів з вивчення дисципліни;
3. Плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
4. Методичні розробки, тези, тексти, мультимедійні презентації лекцій з дисципліни;
5. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів на практичному занятті, включаючи матеріал для теоретичної підготовки та орієнтовні карти для оволодіння професійними вміннями та навичками, тести для самоконтролю відповідно до тем практичних занять.
6. Інструктивні матеріали для позааудиторної самостійної роботи за темами, що винесені на самостійне опрацювання.
7. Теоретичні питання та практичні завдання до контролю засвоєння змістових модулів;
8. Матеріали для підсумкових модульних контролів (екзаменаційні білети, що включають 25 тестових завдань, 1-е теоретичне та 2-а практичних завдання та критерії оцінювання).
9. Екзаменаційні білети для СПА та державного інтегрованого іспиту
10. Методичні рекомендації для викладачів до практичного заняття згідно тематичного плану.

16. Рекомендована література

Основна (базова)

1. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / За ред. Анатолія Ніколішина – Вид. 2-ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680 с.

2. Терапевтична стоматологія: У 4 т. — Т. 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсіс: Підручник для мед. ВНЗ III—IV рів. акред. / За ред. А.В. Борисенка. - К.: Медицина, 2010. – 560 с.
3. Терапевтична стоматологія: підручник: У 4 т. – Т. 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та ін. – К.: Медицина, 2010. – 640 с.
4. Терапевтична стоматологія: підручник: У 4 т. – Т. 3. Захворювання пародонта / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін.– К.: Медицина, 2008. – 616 с.

Допоміжна

1. Батіг В.М. Систематизоване викладення змісту навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія». Навчальний посібник. / В.М.Батіг, В.І.Струк. – Чернівці, 2016. – 227 с.
2. Белікова Н.І., Петрушанко Т.О., Беліков О.Б. Принципи біомеханіки шинування рхомих зубів. – К.: ТОВ НВП «Інтерсервіс, 2016. – 186 с.
3. Белоклицкая Г.Ф., Волинская Т.Б. Азбука ручного скейлінга. – К.: Изд-во компания «КИТ», 2011. – 68 с.
4. Борисенко А.В. Карієс. Пульпіт. Періодонтит: учебное пособие / А.В. Борисенко. – К.: ВСИ «Медицина», 2011. – 520 с. – (Секреты терапевтической стоматологии).
5. Борисенко А.В. Секреты лечения кариеса и реставрации зубов / А.В. Борисенко – М.: Книга плюс, 2005. – 527 с.
6. Борисенко А.В., Антоненко М.Ю., Сідельнікова Л.Ф. Практична пародонтологія / Науково-методичне видання. – К.: ТОВ «Доктор-Медіа», 2011. – 472 с.
7. Борисенко А.В. Заболевания пародонта: учеб. пособие / А.В. Борисенко. – К.: ВСИ «Медицина», 2013. – 456 с. - (Секреты терапевтической стоматологии).
8. Боровский Е. В. Терапевтическая стоматология. - М.: МИА, 2011. – 840 с.
9. Галузевий медико-економічний стандарт надання стоматологічної допомоги на I, II та III рівнях: Амбулаторна допомога / [К.М. Косенко, Ю.М. Бахуринський, В.Я. Скиба та ін.]. – Одеса: Астропринт, 2000. – 384 с.
10. Грохольский А.П. Назубные отложения: их влияние на зубы, околозубные ткани и организм / А.П. Грохольский, Н.А. Кодола, Т.Д. Центило. – К.: Здоров'я, 2000. – 160 с.
11. Данилевський М.Ф. Захворювання слизової оболонки порожнини рота / М.Ф. Данилевський, О.Ф. Несин, Ж.І. Рахній. – К., 1998. – 408 с.
12. Дерматостоматити / Г.С. Чучмай, Л.О. Цвих, С.С. Різник, Б.С. Гриник. – Львів, 1998. – 136 с.
13. Додаткові методи обстеження у стоматології: навчальний посібник / Гасюк Н.В., Черняк В.В., Клітинська В.В., Бородач В.О. та ін. – Тернопіль, 2017. – 120 с.
14. Заболотний Т.Д., Борисенко А.В., Марков А.В., Шилівський І.В. Генералізований пародонтит. – Львів: ГалДент, 2011. – 240 с.
15. Заболотний Т.Д., Борисенко А.В., Пупін Т.І. Запальні захворювання пародонта. – Львів: ГалДент, 2013. – 206 с.
16. Заболевания пародонта: атлас / [Н.Ф. Данилевский, Е.А. Магид, П.А. Мухин и др.] / Под ред. Н.Ф. Данилевского. – 3-е изд., М.: Мед. информ. агенство, 1998. – 320 с.

17. Коваль Н.И., Несин А.Ф., Коваль Е.А. Заболевания губ. Клиническая картина. Диагностика. Дифференциальная диагностика. Лечение. Профилактика. – К.: Медицина, 2013. – 344 с.
18. Ковальов Є.В. Обстеження хворого та діагностика одонтопатології в клініці терапевтичної стоматології: навчально-методичний посібник / Є.В. Ковальов, І.Я. Марченко, М.А. Шундрік. – Полтава, 2005. – 124 с.
19. Ковальов Є.В. Періодонтит: навчальний посібник / Є.В. Ковальов, М.А. Шундрік, І.Я. Марченко. – Полтава, 2004. – 161 с.
20. Ковальов Є.В. Пульпіт. Патоморфологія. Клініка. Лікування: учбов. посібник / Є.В. Ковальов, В.М. Петрушанко, А.І. Сидорова. – Полтава, 1998. – 119 с.
21. Крок-2. Тести з терапевтичної стоматології. Збірник завдань для підготовки до тестового екзамену з терапевтичної стоматології. Тесты по терапевтической стоматологии. Сборник заданий для подготовки к тестовому экзамену по терапевтической стоматологии./ За ред. Проф. А.В. Борисенка. – К. : ВСВ «Медицина», 2011. – 286 с.
22. Кухта С.Й. Пародонтологія. Принципи комплексного лікування захворювань пародонта / С.Й. Кухта. – Львів: Світ, 1995. – 53 с.
23. Кухта С.Й. Терапевтична стоматологія: Тлумачний словник / С.Й. Кухта. – Львів: Світ, 1995. – 235 с.
24. Куроєдова В.Д., Коршенко В.О., Денисенко В.В. Проблеми ВІЛ/СНІДу в стоматології. – Полтава, 2010. – 96 с.
25. Луцкая И.К., Мартов В.Ю. Лекарственные средства в стоматологии М.: Медицина, 2013.- 384 с.
26. Мащенко І.С. Запальні та дистрофічні захворювання пародонта: навчальний посібник. – Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2003. – 241с.
27. Мащенко І.С. Лікування і профілактика карієсу зубів: навчальний посібник / І.С.Мащенко, Т.П. Кравець. – Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2003. – 307с.
28. Мельничук Г.М. Практична одонтологія: курс лекцій із карієсу та некаріозних уражень зубів, пульпіту і періодонтиту: навчальний посібник / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко. – Івано-Франківськ, 2003. – 392 с.
29. Мельничук Г.М. Гінгівіт, пародонтит, пародонтоз: особливості лікування: навчальний посібник / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко, Л.В.Завербна. – Івано-Франківськ, 2011. – 328 с.
30. Морозова С.И., Савельева Н.А. Заболевания слизистой оболочки рта: Атлас. – М. МИА, 2012. – 272 с.
31. Наказ МОЗ України “Про затвердження нормативів надання медичної допомоги та показників якості медичної допомоги” за №507 від 28.12.2002 р.
32. Николишин А.К. Современная эндодонтия практического врача / А.К. Николишин. – Полтава: Дивосвіт, 2017. - 232 с
33. Ніколішин А.К. Флюороз зубів / А.К. Ніколішин. – Полтава, 1999. – 135с.
34. Остеотропна терапія в пародонтології: навчальний посібник /В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, Т.Д. Павлюк. – Івано-Франківськ, 2001. – 23 с.

34. Петрушанко Т.О., Ніколішин А.К., Іленко Н.М., Ніколішина Е.В., Іваницький І.О. Виробнича практика з терапевтичної стоматології для студентів IV курсу / Clinical Practice in Therapeutic Stomatology for IV Year Students. – Київ: Центр навчальної літератури, 2018.- 288 с.
35. Петрушанко Т.О. Вірусні інфекції, прояви в щелепно-лицевій ділянці, фармакотерапія та профілактика: навчальний посібник / Т.О. Петрушанко, С.Ю. Чечотіна, Т.Д. Бублій. - Полтава, 2013. - 170 с.
36. Петрушанко Т.А. Стоматологические аспекты аллергии: Учебное пособие для иностранных студентов / Т.А. Петрушанко, Э.В. Николишина. К.: ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2016. – 104 с.
37. Пародонтология: национально руководство / под ред. проф. Л.А. Дмитриевой. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014. – 704 с.
38. Пропедевтика терапевтичної стоматології [Текст]: підруч. для студ. стом. факул. вищ. навч. закл. МОЗ України / Марченко І.Я., Назаренко З.Ю., Павленко С.А. та ін.; під заг. ред. Ткаченко І.М.; ВДНЗУ «УМСА» – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2016 р. – 439 с.
39. Протоколи надання медичної допомоги за спеціальностями „ортопедична стоматологія”, „терапевтична стоматологія”, „хірургічна стоматологія”, „ортодонтія”, „дитяча терапевтична стоматологія”, „дитяча хірургічна стоматологія”: Нормативне виробничо-практичне видання. – К.: МНІАЦ медичної статистики; МВЦ „Медінформ”, 2007. – 236 с.
40. Рибалов О.В., Пародонтит: діагностика та комплексне лікування / О.В. Рибалов, І.Ю. Литовченко. – Полтава, 2000.– 159 с.
41. Фармакотерапія в стоматології: навчальний посібник / В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, Т.Д. Павлюк, В.В. Материнський. – Івано-Франківськ, 2001. – 58 с.
42. Хвороби пародонта. Курс лекцій для студентів стоматологічного факультету / Б.Гриник. С. Різник, Ю.Різник. – Львів, 2017. – 124 с.
43. Шундрик М.А., Марченко І.Я., Назаренко З.Ю. Воспаление периодонта [Текст]: учеб. пос. по терап. стоматологии / Шундрик М.А., Марченко І.Я., Назаренко З.Ю.; ВГУЗУ «УМСА». – Полтава: ООО «АСМІ», 2018. – 294 с.

17. Інформаційні ресурси

1. Електронний ресурс [http://dental-ss.org.ua/load /kniga_stomatologia /terapevticheskaja/8]
2. Електронний ресурс [<http://www.stomatkniga.ru/index.php?start=48>]
3. Електронний ресурс [http://stomatbook.blogspot.com/p/blog-page_14.html]
4. Електронний ресурс [<http://www.mosdental.ru/Pages/Page28.1.html>]
5. Електронний ресурс [http://mirknig.com/knigi/nauka_ucheba/1181309066-terapevticheskaya-stomatologiya-uchebnik.html]